

tabor

september 2018, letnik LXIII

Moje poletje
Pisanje za spomin

Konferenca Obisk v naravi

TABORNIKI

Glavna in odgovorna urednica

Suzana Podvinšek (revija.tabor@taborniki.si)

Pomočnica urednice

Tadeja Pretnar

Urednik fotografije

Matic Pandel (matic.pandel@taborniki.si)

Urednica sklopa Igra

Maša Pušnik

Urednik sklopa Dogodivščina

Martin Justin

Oblikovanje

Igor Bizjak (igor.bizjak@taborniki.si)

Lektoriranje

Neža Marija Slosar

Spletna urednica

Ajda Čebul

Novinarji in sodelavci

Jure Ausec, Jaka Bevk, Eva Bolha, Tea Derguti, Jovana Đukić, Maša Fatur, Petra Grmek, Rebeka Jereb, Nina Kapelj, Primož Kolman, Kaja Koželjnik, Maja Kramar, Davor Kržišnik, Gregor Matavž, Nina Medved, Frane Merela, Katarina Miklavc, Anja Novljan, Maks Evgen Obelšer, Rok Pandel, Lucija Rojko, Anja Slapničar, Iva Š. Slosar, Zala Šmid, David Šturm, Nicolas Vanek, Maja Vogrič, Metoda Zalar, Blaž Zupančič

Naslov uredništva

revija.tabor@taborniki.si

Kontakt za sponzorje, donatorje in

oglaševalce v reviji Tabor

kommunikacije@taborniki.si

Izdajatelj

Zveza tabornikov Slovenije

Einspielerjeva 6, Ljubljana

01/3000-820, pisarna@taborniki.si

Predsednik izdajateljskega sveta

Igor Bizjak

Grafična priprava:

Tridesign d.o.o., Ljubljana

Tisk: Schwarz print d.o.o., Ljubljana

Naklada: 6500 izvodov

Revija Tabor prejmejo vsi člani Zveze tabornikov Slovenije s poravnano letno članarino. Članarina in prejemanje revije sta vezana na koledarsko leto (januar-december).

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Revija Tabor je vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS pod zaporedno številko 792.

ISSN 0492-1127

Novim spominom naproti

Spočiti, polni zagona smo se vrnili v novo šolsko leto in novo taborniško leto, ki nam prinaša nove izzive in prigode.

Pa za hip pogledjmo na počitniške dni, vsak jih je preživel po svoje. Preko fotografij, video posnetkov ali dnevnikov se spominjamo tistih dni, ki so se nam vtisnili v spomin in pustili pečat. Med drugim sem sama prelistala nekaj starejših številki revije. Ustavila sem se ob pesmi Tomaža Sinigajde v septembrski številki leta 2009, kjer je v rubriki Dotik zapisal:

Spomin na lepe te dni

Zven življenja ob ognju počasi blede ...

Šotorov na jasi sredi gozda več ni.

*Radostni obrazi domov so odšli,
osamljeni kraj na dnu omare leži.*

*Žal poletje se vedno enkrat konča
in taborniška sreča potone do dna.*

*Še sreča, da rutka na steni bode v oči,
da ogenj spominov v nas še gori.*

*S taborniškimi prijatelji se veseli septembrski dni,
pozabi na šolo, faks, službo in na vse te skrbi.*

Z mislijo na te lepe dni pogosto prebrodimo kakšno manjšo krizo, saj so spomini vedno z nami. Res je, da je v taborniškem okolju in taborniških mehurčkih vedno najboljšo, ampak če bi bilo vedno vse tako idilično, tega ne bi znali tako ceniti. Ne pozabimo, v prihodnjih dneh in mesecih se nam bo tudi v šoli in izven nje zgodilo marsikaj lepega in zanimivega, kar se nam bo vtisnilo v spomin. Nikoli ni dobro živeti samo v preteklosti, pa tudi večno sanjarjenje o prihodnosti ni najboljšo. Vzemite si čas sedaj in tukaj ter se sprehodite po čisto sveži številki Tabora, v kateri ne manjka pogledov nazaj, naprej in sem.

Suzana Podvinšek,
urednica revije Tabor

Zgodba z naslovnice

"Kam pa se oni odpravljajo?"

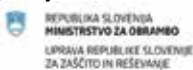
Avtor fotografije: Pija Šarko

Žaga ob Kolpi, julij 2018

"Ko se vsi ostali otroci in vodniki marljivo pripravljajo na večerni zbor, mene že čaka okusna večerja," si je mislil naš najmlajši tabornik Lovro. Sam je že bil pripravljen za zbor, zato se je lahko pred žvižgom taborovodje in krikom "ZBOR" malo pozabaval s fotografijnjo in ji namenil trenutek otroške igrivosti.

Dejavnosti ZTS sofinancirajo:

Aktualno

- 4 Novice / Poletne razglednice
- 7 Novice / Taborniki se pripravljamo in predstavljamo

Igra

- 8 Veščine / Moje poletje

Dogodivščina

- 12 Veščine / Pisanje za spomin
- 14 Širimo obzorja / Poceni zabaviščni park množičnega turizma
- 15 Stric Nic svetuje / Taborniki sprejemamo vse

Raziskovanje

- 16 Vihar v glavi / Jesensko novo leto
- 17 Orientacija / Prijavljeni na ROT

- 18 Bobrček svetuje / Barvanje tkanine s šentjanževko
- 19 Z ognjišča / Jajce v krompirju
- 20 Varno v naravo /
- 21 Astronomija / Večerni sprehod po ekliptiki
- 22 Taborniška skrinja / BiPijeva popotnica za novo taborniško leto

Aktualno

- 24 Tema meseca / Na peščeni plaži
- 28 Intervju / Ko te navduši že samo ideja
- 30 Svetkova avantura / Tabornik gre na jug
- 31 Reportaža / Od prizme do krokija
- 32 Reportaža / Bobrčki po znanje v naravo
- 33 Reportaža / Vidre na divjih vodah
- 34 Reportaža / Izkušnja na kubik
- 36 Stran vodstva ZTS

- 37 Strokovno / Novo taborniško leto, novi projekti
- 38 Strokovno / Konferenca Obisk v naravi
- 39 Pisma bralcev / Gremo mi za sebe

- 40 Od rodov / Zgodbica o Severnem (MZT vodniškem) tečaju / ROT
- 41 Od rodov / 80 zreških tabornikov na taboru / GROF
- 42 Od rodov / Taborjenje polno prigod / Taborniška akademija

Razvedrilo

- 43 Strip o družini Šumar / Prvi šolski dan
- 44 Knjigožer in filmoljub / Temno, skoraj noč
- 44 Pravopisna drobtin'ca / Rodilnik za decimalno vejico
- 45 Pesmarica / Listje pada z mano na tla

Aktualno

- 46 Koledar akcij
- 47 Zadnja plat

Poletne razglednice

Poletje v naravi, ob reki in morju, ob sončni pripeki, pod zvezdnatim nebom, pod nevihtnimi oblaki, pod platneno streho je za nami. Vsak na svojem koncu, s svojimi dogodivščinami in s svojimi zgodbami, ki jih predstavljamo s poletnimi razglednicami.

Poletje v tujini in taborniški družbi je zagotovo edinstveno. Poleg številnih manjših izletov čez mejo in odprave na Roverway so se taborniki **Rodu gorjanskih tabornikov Novo mesto** odpravili v Makedonijo na Smotro. Ob čudovitem sončnem zahodu nad Ohridskim jezerom so svoji članici sprejeli med raziskovalke in jima podelili novi oranžni rutici.

Foto: Ava Pavlenč

Foto: Jerca Trček

Za nami so številna izobraževanja. Wood Badge tečaj v Bohinju je letos postregel z izbiro med tremi moduli. Tečaj orientacije in topografije, ki je po štirih letih pripravil nadaljevalni tečaj; tečaj bivanja v naravi, ki se je uril pod Snežnikom, in prvo leto organiziran tečaj na divjih vodah na reki Soči. Zvrstili so se tudi številni vodniški tečaji po različnih območjih, kjer se je izobrazila nova generacija vodnikov in vodnic, ki v teh dneh že pridobivajo prve izkušnje. Na **JPN in OO** vodniškem tečaju so v bolnico na izpopolnjevanje prišli pripravniki za zdravnike, ki zdaj v svojih rodovih širijo zdrave nasvete in ideje.

Foto: Rok Bončina

PP-ji, ki poletja niso preživel v tujini, so ustvarili novo nepozabno zgodbo PPT-ja, zabavno-izobraževalnega tabora za PP-je, ki ga vsako leto organizira **Rod svobodnega Kamnitnika Škofja Loka**. V kratkih desetih dneh so se udeleženci in vodstvo iz petih različnih rodov povezali in zabavali, ušpičili marsikatero neumnost ter obnovili in usvojili številna znanja. Prihodnje leto se jim lahko pridružiš tudi ti.

Foto: Ana Sušin

Foto: Pija Šarko

Taborjenje je za vse taborniške rodove vrhunec taborniškega leta. V tednu ali dveh preživetih v naravi so taborniki preizkušali čez leto pridobljeno znanje in odkrili še veliko novega. Pester program zajema vse od pridobivanja znanja do praktičnih veščin, zabave, iger, ustvarjalnih in športnih aktivnosti. GG-ji **Rašiškega rodu Ljubljana** so se zabavali na delavnicah ajanja, rovečka in švedskega šaha. Na taborih poskrbimo, da naše šege in navade ne zamrejo. Taborniki **Rodu kraških viharnikov Postojna** so za taboreče pripravili že tradicionalni indijanski krst.

Kaj je lepšega, kot odrasti med taborniki. Ko kot vodnik spremljaš svoje člane od majhnih nog, njihove norčije, jih usmerjaš, некоč pa jim okoli vratu zavežeš modro rutico in jih pošlješ v taborniški svet. To prav dobro vesta vodnici voda Babe iz **čete Jamski škratje** Rodu Jezerski zmaj Velenje.

Foto: Nik Jevšnik

Foto: Suzana Podvinšek

Taborniški večeri med šotori in sredi gozdnih jas ob tabornem ognju in iskricami v zraku naredijo dogodivščino še čarobnejšo.

Korajža sporoča: Rok za oddajo prispevkov za oktobersko številko je sredo, 26. september!

Foto: Pija Šarko

Foto: Gaja Šipek

Ob vročih sončnih poletnih dnevih je skakanje v vodo na taborjenju **RKV Postojna** super osvežitev, **MČ-ji Rodu koroških jeklarjev Ravne na Koroškem** in **Rodu srebrne reke Radlje ob Dravi** pa so senco na letnem taboru poiskali kar med drevesi.

Foto: Kaja Dragšič

Med počitnicami ne potekajo le taborjenja, saj taborniki ves čas strmimo k novim izzivom in k pridobivanju novih izkušenj. **GG-ji Rodu II. SNOUB Ljubo Šercer Maribor** so se z vlakom iz svojega mesta odpravili na izlet v Koper. **PP-ji Rodu Podkovani krap Ljubljana** so osvajali vrhove Julijskih Alp, uživali v razgledu in druženju.

Foto: Vito Drolec

Fotka meseca

"Zazrti v zahajajoče sonce smo bili srečni, da smo lahko tu ..." Foto: Ava Pavlenč

Taborniki se pripravljamo in predstavljamo

Čeprav vsi radi pripovedujemo o poletnih prigo-
dah, je potrebno razmišljati za naprej in načrtovati
delo, ki nas čaka v jesenskih mesecih. V vodstvih
Rodu skalnih taborov Domžale in **Rodu Mladi bori
Ajdovščina** so staknili glave ter skovali nove načrte
za novo taborniško leto. Na morju je posvetoval **Rod
Veseli veter Murska Sobota**.

V zadnjih dneh spremljamo na družbenih omrežjih
in spletnih straneh vabila in predstavitve tabornikov.
Raznolike predstavitve na šolah so pripravili taborniki
Rodu II. grupe odredov Celje, **Rod morskih**

viharnikov Portorož, **Rod Tršati tur Ljubljana**. Na do-
godku Prvič v šolo so sodelovali **šoštanski taborniki**,
v Kamniku so se taborniki **Rodu bistriških gamsov
Kamnik** udeležili povorke narodnih noš. V Idriji so
člani **Rodu kranjskega jegliča Spodnja Idrija** povabili
na mesti izziv, kjer se predstavijo tudi sami.

RKV Postojna je še v času počitnic za otroke iz
Postojne organiziral Viharne počitnice, kjer so pre-
potovali svet in hkrati spoznali, kdo smo taborniki
in kaj počnemo.

Šolsko leto in taborniško leto so otvorili v **Rodu
Louis Adamič Grosuplje**, kjer so imeli prva vodova
srečanja tudi z novimi člani.

Korajža pojasnjuje: Novice pripravimo v uredništvu tako, da povežemo informacije, ki nam jih pošljete preko aplikacije **spletni tabor**. **Rodove vodje komunikacij** prosimo, da nam v sporočilu pouzamete vaš mesec in pošljete **novičko** za rubriko Od rodov, ki naj bo dolga 1300 znakov s presledki. **Taborniški fotografi** vabljeni, da z nami delite svoje fotografije. Prav tako vabimo vse tabornike k pošiljanju **Pisem bralcev**, katerih dolžina naj bo 3000 znakov s presledki. Uredništvo Tabora se vam že unaprej lepo zahvaljuje!

MOJE POLETJE

Da bomo še lažje in polni radovednosti vstopili v novo taborniško leto, se najprej sprehodimo po spominih letošnjega poletja.

Aktivnosti bodo še bolj zanimive,
če jih boš ustvarjal/-a skupaj
z vodom in se o njih pogovarjal/-a.
Pred vsako "nalogo" dobro razmisli
in si za reševanje vzemi čas.

Pa začnimo!

Če bi lahko z eno besedo poimenoval/-a svoje poletje, katero bi izbral/-a?

Kako si se največkrat počutil/-a med poletjem?

Kvadratega pobarvaj s poljubno barvo, nato pa s to barvo ustrezno obkroži odgovor.

veselo

navdušeno

radovedno

osamljeno

žalostno

jezno

Kaj pa taborjenje, kako si se počutil/-a na njem?

Tudi tukaj si izberi poljubno barvo in z njo pobarvaj kvadratega, nato z isto barvo obkroži enega izmed zgornjih odgovorov. Je med njima kakšna razlika?

Zakaj?

Pogovori se z vodom.

Zgoraj je narisana mavrica,
tvoja naloga je, da ji dodaš barve.
Vsaka "barva" mavrice predstavlja
enega od sestavnih lokov tvojega poletja.

Tvoja naloga je, da vsak lok pobarvaš toliko, kolikor pogosto si se s tem lokom ukvarjal/-a čez poletje. Če si se letos poleti naučil/-a res veliko novih stvari, potem pobarvaj cel delček. Če se ti zdi, da bi se jih lahko naučil/-a še več, potem pobarvaj malo manj.

Izpolni tudi spodnjih sedem prostorčkov.

Lahko pišeš ali rišeš.

Kaj vse si se v letošnjem poletju naučil/-a?

Koga si spoznal/-a?

S katerimi športi si se ukvarjal/-a?

Katere so tvoje najljubše igre letošnjega poletja?

Obstaja strah, ki si ga letos poleti premagal/-a? Česa te je bilo strah? Kako si se počutil/-a potem, ko je bil strah premagan?

Kateri je tvoj na novo odkriti najljubši kotic v naravi?

Kaj vse si letos poleti počel/-a prvič?

Od koga si se letos poleti največ naučil/-a?

Nariši to osebo.

Poleg risbice dopiši, kdo je ta oseba.

Kaj je tisto, česar te je naučil/-a?

Za konec pa še: zapiši ali nariši najpomembnejšo stvar, ki si jo v letošnjem poletju odkril/-a (o sebi, o drugih, o svetu).

**Kako ti bo to odkritje pomagalo
v novem taborniškem letu?**

Za vodnika: aktivnosti so primerne za vrednotenje taborniških akcij ...

Pisanje za spomin

Veščina Vodov kronist

Koliko zanimivega in zabavnega se zgodi v vašemu vodu na taborniških akcijah? Veliko, kaj ne. Ste pomislili, da bi svoje prigode pričeli zapisovati in jih ob koncu leta ali čez tri, pet let skupaj prebrali.

Kako ovekovečiti nekaj, kar se je zgodilo, preden je to ujel fotoaparati? Zapisati, opisati, shraniti. Najpreprosteje to storimo s kroniko.

Davnega leta 2018

3. 7. (Tretji dan)

V prestolnici se usedemo na vlak in se po treh urah izkrcamo, si oprtamo nahrbtnike in začnemo hoditi. Se bo hoja kdaj končala? Prvemu vrhu sledi drugi, nato se pojavita četrta in peta, upanje počasi umira. Vode nam ne primanjkuje, prijazni domačini nam dovolijo, da si sfeklenice polnimo pri njih doma. Hrano nakupimo v edini trgovini v krogu desetin kilometrov. Vodi jo ženica, ki hkrati skrbi še za lokalno pošto. Prodajalna je majhna, skromna, vendar ima vse, kar potrebujemo: kruh, pasto, bonbone in tri različne vrste čokolade. Poleg deske za rezanje sira in salame leži še vedno vlažna ščetka. Najbrž si je ravno umila zobe. Spimo na travnikih, ki nam jih odstopijo fisti, ki nam polnijo čutare. Drugi dan se kopamo v kolpi, kjer se nam pridružijo še nekateri drugi vodi. Zjutraj se vodniki sami odpravimo naprej, medtem ko GG-ji ostanejo in pospravijo prostor. Kosimo skupaj v taboru.

5. 7. (Peti dan)

Vreme se je poslabšalo. Sonca še vedno ni. Ko smo hodili, ga nismo pogrešali. Hlad je bil del ceste, meglica nad jufranjim jezerom. Ure se zlivajo ena v drugo, počitek po kosilu in večeri minejo prehitro. Dopolodne imamo gozdne šole. obrazi se spogledujejo, ko pred sebe dobijo zemljevide in liste papirja z besedilom. Po taboru se sprehajajo hobiži z zmaji, Gimlija in Legolasa miri Gandalf. Vodniki smo prevzeli like Gospodarja prstanov, ki je tema tabora. Vsak večer skoraj popolnoma improvizirano odigramo del zgodbe. Verjetno se sami zabavamo bolj, kot fisti ki nas gledajo. Vsaj smejimo se glasneje.

7. 7. (Sedmi dan)

Prispeli so obiski: družine nekdanjih aktivnih tabornikov. Šale, da smo to mi čez nekaj let, tabornikov. Šale, da smo to mi čez nekaj let, z otroki, dudami, pleniciami in psi vred, postajajo del vsakdanjika, kar prav nikogar ne moti. V resnici se tega skorajda veselimo. Zdi se, kot da imamo cilj, ki ga skupno želimo in moramo doseči. Pot je bila načrtovana. Kako bomo hodili po njej. Nekateri po vseh štirih, drugi z vozički, tretji pa se bodo komaj dotaknili tal, preden se ponovno vidimo. Če veš, kam greš, je lažje hoditi v temi.

8. 7. (osmi dan)

Počasi postajamo utrujeni. Podočnjaki temnijo, noge se vedno težje dvignejo, okoli nas pa še vedno norija. Tek in kričanje utihneja le med zborom. Še vedno čakamo, da sonce resnično posije, da se pojavi za več kot le nekaj minut. Mraz se nam je zažrl v kosti. Večeri trajajo vedno dlje, glasovi pa so vedno bolj hripavi, petje izčrpa in črpa še zadnje zaloge pesmi, ki smo jih želeli peti celo leto. Strah nas je konca, ker je za nekatere to zadnji tabor. Drugi ostajamo brez njih in o tem ne govorimo, ker se bo nam v nekaj letih zgodilo enako.

11. 7. (Zadnji dan)

MČ-ji, GG-ji in nekaj vodnikov se je odpeljalo nazaj domov. Prvič po desetih dneh nas obkroža tišina. Preseneiti nas. Na blatnem travniku je na kupe zložena oprema, stojijo le še frije šotori. Za šotori so ostale rjave zaplate. Kot da bi se podpisali. Čez tri dni pridejo drugi taborniki. Šotore bodo postavili drugače, napravili svoje rjave zaplate. Gospodarski šotor bo stal drugje, kot je stal naš. Vodniki bodo spali tam, kjer smo mi sušili perilo. Pustili bodo svoj podpis, ustvarili svoje spomine. Ostalo nas je is in stojimo v tišini. Ne vemo točno, kaj se bo spremenilo, vemo le, da se nekaj bo. Neznano je sstrašljivo, mi pa smo radi presstrašeni. Vemo le, da se septembra spet vidimo.

Kaj je kronika?

Kronika je obsežen zapis pomembnejših dogodkov, ki si sledijo v istem vrstnem redu, kot so se zgodili. Za razliko od dnevnika ne prikazuje vseh dogodkov, temveč samo tiste, ki so posebno pomembni ali zanimivi. Literarnovrstno ne gre za novo iznajdbo, že v srednjem veku so zgodovino raznih mest pisali v tej obliki. Nam bolj poznani sta Tavčarjeva *Visoška kronika* in Lewisova zbirka *Zgodbe iz Narnije*, pri obeh gre za način zapisa dogodkov v obliki kronike. Najpomembnejši dejavnik zapisovanja resničnih dogodkov je objektivnost. To pomeni, da naša kronika temelji na resničnih podatkih, ki si jih ne izmislimo sami, in jih lahko preverimo. Ko pišemo, moramo izvzeti svoje občutke, ker lahko z njimi vplivamo na to, kako si prizore predstavlja bralec.

Zakaj pisati vodovo kroniko?

Mislim, da bi jo vsak vod moral. Mnogo spominov se izgubi, pomeša ali spremeni. Včasih bi potrebovali nezmotljivo knjigo, kolektiven spomin, ki bi nas spomnil in opomnil, kako so se stvari v resnici odvijale. Včasih pa bi se samo radi obrnili in pogledali nazaj, si ogledali, kaj vse se nam je že zgodilo, in kaj vse se nam še lahko.

Kako se lotiti pisanja vodove kronike?

- Po vsakem srečanju, akciji, taborjenju in zimovanju, se vprašamo, česa se spomnimo. Tisto, na kar prvo pomislimo, je tudi tisto, o čemer bi morali pisati.

- Pogovorimo se z nekom, ki je bil poleg. Pogosto sami na kaj pozabimo ali si narobe zapomnimo. Tako se bomo temu izognili.

- Ko popišemo celoten dogodek, napisano preberemo še enkrat, da preverimo, če smo kaj izpustili.

- Čez nekaj dni še enkrat preberemo, kar smo napisali. Včasih šele nekaj dni kasneje vidimo, da smo nekaj pozabili ali narobe zapisali.

- To ponovimo po vsakem sestanku in akciji. Vsakokrat pišemo v isti zvezek, ki je namenjen samo temu.

- Na koncu leta skupaj z vodom preberemo celoten zvezek.

Poceni zabaviščni park množičnega turizma

Slovenska mesta, narava, ljudje so čudoviti! Vsakdo, ki obiše ta majhen biser na vzhodni strani Alp je navdušen; kaj šele, ko si sami privoščimo oddih in luksuz, ki nam ga ponujajo turistični vodiči. Z vsem tem pa ja ne more biti nič narobe ...

Letos sem okoli dva tedna svojih počitnic preživel v Splitu, obmorskem hrvaškem mestu na jugu države, nastalem v četrtem stoletju pr. Kr., ki je v času rimskega imperija postalo "počitniška" rezidenca cesarja Dioklecijana, kjer je ta preživel svoja stara leta po upokojitvi. Tako imenovana Dioklecijanov palača, ki obsega večji del starega mestnega jedra, je danes uvrščena na Unescov seznam svetovne kulturne dediščine in spet privablja "počitnikovalce" (poleg Ultré – festivala elektronske glasbe, morja in sonca). Danes v mnogo večjem številu kot na koncu tretjega stoletja: turisti se danes v kolonah vijejo po razgretim kamnitih uličah, polnijo hotele, sobe in pristanišče, ki vedno gosti vsaj eno križarko in več luksuznih jaht. In tako ni samo v Splitu, Hrvaška je že leta 2015 sprejela več kot 14 milijonov turistov in vsako leto beleži od 15- do 30-odstotno rast te številke. Podoben trend lahko opazimo tudi v Sloveniji, kjer se je zaradi množice zmedenih turistov poleti po centru Ljubljane skoraj nemogoče peljati s kolesom. Številke so tu sicer manjše, leta 2016 je Slovenijo obiskalo štiri milijone turistov, vendar tudi ta številka vsako leto opazno raste.

Kar je dobro, kajne? Turisti prinašajo denar, turizem pa zagotavlja, vsaj v času sezone, službe, strokovna delavna mesta in cel kup začasnih del za študente. A ima turizem, čeprav z njim toliko služimo in ga domnevno hočemo vedno več in več, tudi manj prijetno, izrazito negativno plat. Turizem, ki zaradi cenovno dostopnih letov in prenočitev postaja vedno bolj množičen, uničuje naravo, prekomerno obremenjuje lokalno infrastrukturo turističnih središč, moti lokalne prebivalce in škodi kulturni

dediščini. Problematično je že potovanje z letalom. Število letalskih potnikov se je v zadnjih desetih letih podvojilo, kar ni ravno spodbuden podatek, saj letala veljajo za najbolj "umazana" prevozna sredstva. Pri najbolj ekonomičnih čezoceanskih letih je ogljični odtis (količina izpustov toplogrednih plinov) enega potnika podoben kot pri vožnji v osebnem avtomobilu brez sovoznikov, kar pa pri nekaj desetkrat daljših razdaljah pomeni mnogo večje onesnaževanje. Poleg tega turisti porabijo tudi mnogo več vode kot lokalni prebivalci. To sicer ne velja za zahodne države, kjer je poraba enih in drugih podobna, zato pa recimo na Šri Lanki turisti porabijo osemkrat več vode kot domačini, podobno na Kitajskem, v Indiji, Indoneziji in na Filipinih, kjer se ta številka giblje med sedemkrat in petkrat več.

Nezanemarljiv je tudi stres, ki ga turisti povzročajo lokalnemu prebivalstvu. Lani so se po zgledu Barcelone in Benetk v več mestih zvrstile "protituristične" demonstracije. Dovolj so imeli prebivalci Majorke, Rima in Dubrovnika. Tudi Splitčani ne najdejo več lepih besed za izletnike. In verjetno imajo prav, njihovo mesto se jim pred očmi skupaj z mnogimi drugimi kraji spreminja v poceni zabaviščni park za večinoma ignorantske in vzvišene turiste.

Literatura: Becken, Susanne. "Water equity - Contrasting tourism water use with that of the local community". *Water Resources and Industry*, let. 7-8, 2014, str. 9-22. ScienceDirect. Dostop 3. sept. 2018.

Coldwell, Will. "First Venice and Barcelona: now anti-tourism marches spread across Europe." *The Guardian*, <https://www.theguardian.com/travel/2017/aug/10/anti-tourism-marches-spread-across-europe-venice-barcelona>. Dostop 3. sept. 2018.

"Environmental impact of aviation." Wikipedia, prosta enciklopedija, https://en.wikipedia.org/wiki/Environmental_impact_of_aviation. Dostop 3. sept. 2018.

Taborniki sprejemamo vse

Ste se kdaj spraševali, kje tiči skrivnost pravega prijateljstva? Kaj ustvari pravo prijateljstvo? Je možno, da postanete najboljši prijatelji z ljudmi, s katerimi ste se najprej sovražili?

Kako v svojo bližino sprejeti nekoga, ki je drugačen od nas.

Ljudje smo družabna bitja. Radi smo v skupini ljudi, ki ji zaupamo, kjer se zabavamo. Tako je bilo že od nekdaj, ko je bilo življenje v skupnosti osnova za preživetje. Če se naši predniki ne bi povezali in živeli v skupnostih, ne bi nikoli prišlo do razvoja civilizacije.

Od nekdaj smo raje živeli z ljudmi, s katerimi smo se razumeli in so nam bili blizu tako po razmišljanju kot po videzu. Ste se že kdaj ujeli, ko sta s svojim najboljšim prijateljem predlagala enako odločitev, kam na sladoled? To se po vsej verjetnosti ne zgodi zaradi telepatije in branja misli, temveč ker sta si podobna in delujeta na podoben način, kar privede do skladnega razmišljanja.

Kaj pa, ko v vašo družbo pride človek, ki ni iz vašega okolja? Ki mogoče ni niti iz Slovenije? Lahko se zaplete, sploh če je celotna kultura človeka, s katerim

govorite, drugačna. Pomnite, da

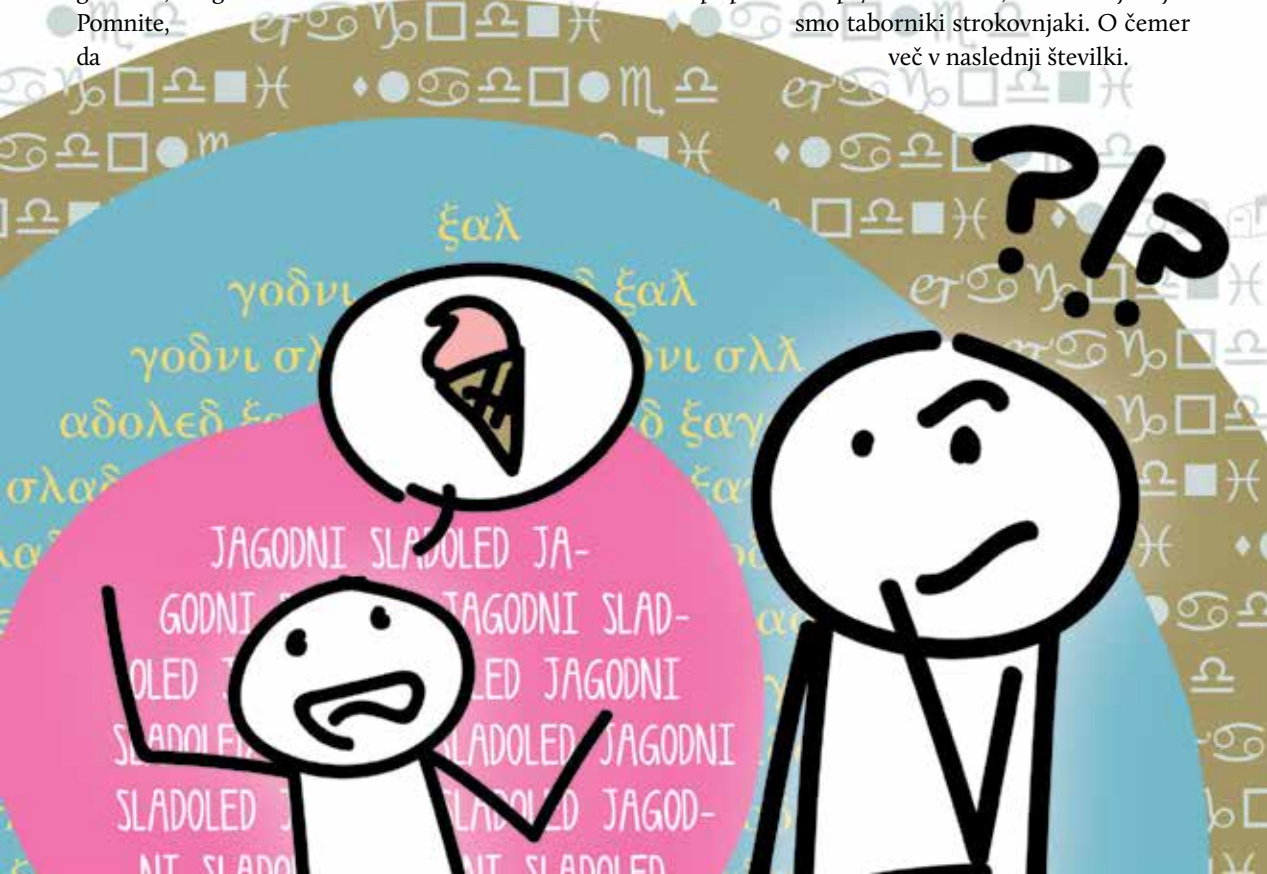
je vedno odgovor na takšne zaplete komunikacija.

Sliši se čudno, ampak prej ali slej boste primorani sodelovati z nekom, ki vam ne bo po godu. Ki vam že na prvi pogled ne bo privlačen in vam bo šel na živce. Vendar boste zaradi vezi, obveznosti ali pa konec koncev sposobnosti morali sodelovati s to osebo. Kaj sedaj?

Smisel vsega sta komunikacija in zbliževanje. V pogovoru s takim človekom se poskušajte pogovoriti in ugotoviti, zakaj ne morete sodelovati. Je to mogoče slaba pretekla izkušnja? Je ta oseba v preteklosti doživela travmatičen dogodek, ki vpliva na vaš odnos? Ali ima(ta) samo slab dan?

S pogovorom boste prej sli slej izvedeli, v čem je problem in ga lahko odpravili. Mogoče pa boste sebi in drugim pomagali, da premagate strahove in začnete delovati v ekipi.

Ko se pogovorite, je čas, da se z osebo zbližate in tako pripravite ekipo/vod na izzive, ki vas čakajo. Kjer smo taborniki strokovnjaki. O čemer več v naslednji številki.

Jesensko novo leto

Izzivi, ki si si jih postavil januarja, so lahko že uresničeni in zaključeni, mogoče si se udeležil katerega od izobraževanj in lahko z na novo pridobljenim znanjem popestriš prihajajoče taborniško leto, ki je po svoje tudi novo leto.

Se sprašuješ kako naprej? Ti mogoče dosedanji način dela pri tabornikih kot PP-ju sploh ne odgovarja?

Mogoče imam nekaj zate, kar je vredno vsaj razmisleka, če že ne odločitve, da greš na to pot. Silil ali prepričeval te res ne bom, ker verjamem, da pri 16 letih lahko že sam razumno presojaš o svojih odločitvah in sprejemaš odgovornost zase.

Naj te usmerim na začetek skupne popotniške poti (PP program), kjer lahko povsem sam izbiraš, katere stezice boš ubiral (coach PP).

Kaj je sploh PP program?

http://tapos.taborniki.si/wp-content/uploads/2017/05/Program_popotnikov_in_popotnic_v_ZTS.pdf

Je del Programa za mlade (PzM), ki ti kot PP-ju omogoča, da dosežeš svoj potencial, v okviru katerega si postaviš izziv, da postaneš boljši tabornik in človek. Te pripravi, da boš, ko prestopiš v vejo raziskovalcev in raziskovalk, povsem samostojno skrbel zase in iskal možnosti za lasten razvoj. Omogoča ti, da lahko dokažeš sebi in družbi okoli sebe, da zmoreš. Da si več od nezainteresiranega najstnika, ki je nezmožen sprejeti odgovornost, kar je žal prepričanje mnogih. Bodi pionir svoje generacije in vseh generacij pred tabo, ki si niso upale spremeniti stvari. Ti jih lahko!

Kako?

Ni nujno, da se na to pot podaš sam, ampak je to odlična priložnost, da se odločiš in si izbereš sebi najustreznejšega coacha PP <http://tapos.taborniki.si/program/pp-program/izberi-si-svojega-coacha-pp/>, s katerim boš hodil. Coach ti bo gotovo opora, ko se boš podal po poti še neznanega "vlakca smrti". In ko boš izkusil prvo vožnjo, ne dvomim, da boš z navdušenjem rekel: "Grem še enkrat!"

*Kdaj, če ne sedaj? Kdo, če ne ti?
Vreden si več, kot si misliš ...*

Prijavljeni na ROT

Poletje se izteka v jesen, s tem pa se bliža tradicionalna orientacijska tekma – ROT.

Če si PP, RR ali grča, se ga lahko udeležiš tudi ti!

ROT – Republiško orientacijsko tekmovanje, na katerega se taborniki odpravimo zadnji vikend v septembru, v letošnjem letu poteka od 28. do 30. septembra. Tekmovalci se pomerijo v risanju skic, prehodu minskega polja, signaliziranju z morsejevo abecedo in s semaforjem, postavljanju bivaka, postavljanju signalnega stolpa ali ajanju, prižiganju ognja in pripravi toplega obroka ter teoretični in praktični nalogi iz prve pomoči. Tekmovanje ima v taborniških krogih svoj sloves, velja namreč za najzahtevnejše taborniško orientacijsko tekmovanje, ne le da je potrebno pokazati veliko mero znanja, ampak tudi vzdržljivost in fizično pripravljenost.

Tridnevno orientacijsko tekmovanje se prične v petek, zboru ekip sledi prvi del tekmovanja, kjer se ekipe pomerijo v signalizaciji z morsejevo abecedo, testu topografije in vrisovanju kontrolnih točk na karto. Glede na uspešnost s prvega dne se pripravi razpored startov na drugi del – pohodni del tekmovanja. Cilj tekmovalcev je, da v prvem dnevu čim hitreje in čim uspešneje premagajo pot do prostora za bivač, na poti je potrebno zbrati čim več KT in uspešno rešiti naloge. Na prostoru ekipe postavijo bivač ter skuhajo večerjo. Tretji dan je namenjen nadaljevanju poti proti cilju, kjer je prav tako želja biti čim hitrejši in uspešen.

Prav vsak tabornik, ki se je kdaj udeležil tekmovanja, vam bo povedal svojo prigodo, so pa med njimi tudi tisti z grenkim priokusom in negativnimi izkušnjami. Vendar če ne poizkusiš, ne veš. Za dobro pripravljene ekipe je ROT čudovito tekmovanje, na

Da boste na ROT prišli kar se da pripravljeni, so tečajniki topo tečaja 2018 za vas pripravili nekaj nasvetov:

- Najkrajša pot ni vedno najboljša. (Gal Likar)
- Ni vse v fizični pripravljenosti, ampak tudi v risarskih izdelkih. (Blaž Demšar)
- Ponovite vso teorijo skic, ker se tam lahko dobi največ točk. (Simon Bukovšek)
- Ne izgubite čipa. (Jure Savnik)
- Opazuj relief, kateri DTK je ... (Jure Savnik)
- Ne se izgubiti. (Jure Majcen)
- Če se izgubiš, se najdi. (Gal Jenko Milharčič)
- Počasi se daleč pride. (Aljaž Kerlatec)
- Glej na karto. (Beno Brečević)
- Več skiciraj, manj ga sviraj. (Beno Brečević)
- Glej na kompas. (Enej Žlebnik Jančič)
- Ko ti da življenje limone, najdi KT. (Beno Brečević)
- Kar koli narišeš, ne pozabi na merilo in sever. (Dejan Šturm)

koncu katerega so prav vsi ponosni na svoj dosežek. S sodelovanjem vseh članov, razdelitvijo nalog in medsebojno podporo se ima ekipa super in uživa ob vsaki najdeni kontrolni točki, opravljeni nalogi, doseženem vrhu hriba ali prehojeni grapi.

Tekmovalcem svetujemo, da si pred tekmovanjem podrobno pogledajo pravila tekmovanja, tako boste v naprej vedeli, kaj se na posamezni panogi ocenjuje in čemu morate nameniti več pozornosti.

Predpriprava je pomembna, ne le fizična pripravljenost, znanje in uigranost ekipe, veliko vlogo ima tudi oprema. Priporočamo vam, da so na vaših nogah uhojeni pohodni čevlji, primerna oblačila, v nahrbtniku obvezna oprema, ki jo zahteva tekmovanje in da si v primeru dežja priskrbite pelerino, prevleko za nahrbtnik in hitro sušilna oblačila. Zapomnite si, da je vsako vreme lahko lepo. Z dobro voljo, pozitivno energijo in nasmehom boste lažje premagovali pot, saj bo motivacija vaših sotekmovalcev večja.

Čeprav je ROT zahtevno tekmovanje z veliko tekmovalnosti in želje po uspehu, ne pozabite, da boste bogatejši za novo izkušnjo. Želimo vam uspešno tekmovanje, predvsem pa da se boste imeli fajn.

Foto: Pija Šarko

Barvanje tkanine s šentjanževko

Šentjanževka je zanimiva in uporabna rastlina. Ena od njenih možnih uporab je kot naravno barvilo za barvanje tkanin v odtenke temno rdeče in rjave.

Šentjanževka (*Hypericum perforatum*). Foto: AnRo0002

Šentjanževka (*Hypericum perforatum*) je rastlina z majhnimi rumenimi cvetovi, ki cveti poleti med julijem in avgustom, ko se jo tudi nabira. Raste na sončnih, predvsem peščenih tleh in izvira iz pasu zmernega podnebja Evrope in Azije. Za barvanje z barvili naravnega izvora uporabljajte tkanine živalskega izvora (volna ali svilu) ali rastlinskega izvora (bombaž, lan, konoplja ...). Umetni materiali za barvanje niso primerni. Tkanino lahko s šentjanževko zelo preprosto obarvamo v odtenke temno rdeče in rjave.

Postopek:

1. Iz nabranih rastlin pobereмо cvetove, ki vsebujejo barvilo, in jih zalijemo z dovolj vode, da so rastline prekrite. Več cvetov pomeni močnejše in nekoliko bolj rjavo barvilo.

2. Vodo s cvetovi segrejemo nad ognjem do vretja. Zelo hitro opazimo, da voda postane temno rdeče barve.

3. Ko mešanica zavre, jo nad ognjem pustimo še nekaj časa (vsaj 50 minut, lahko pa tudi 1 uro, daljši čas pomeni temnejšo in bolj rjavo barvo (fotografija 2. a)).

4. Da tkanina enakomerneje sprejema barvilo, jo pred barvanjem vsaj 15 minut kuhamo v slani kopeli (voda naj vre). Sol deluje kot fiksativ, ki bo poskrbel, da bo barvilo nekoliko obstojnejše. Namesto soli lahko uporabite tudi kis, vendar nižji pH vpliva na končno barvo izdelka (fotografija 2. c).

5. Tkanino prenesemo iz slane kopeli v barvilo (na fotografiji smo rastlino odstranili zaradi lepšega prikaza, vendar to ni nujno) in jo ponovno kuhamo vsaj 15 minut, nato pustimo, da se ohladi. Tkanino pustimo v barvilu čez noč za temnejši končni izdelek.

6. Ko tkanino vzamemo iz barvila, jo nežno speremo in pustimo, da se posuši. Naravna barvila niso tako obstojna kot umetna, zato lahko pričakujemo, da bo barva s časom hitro zbledela.

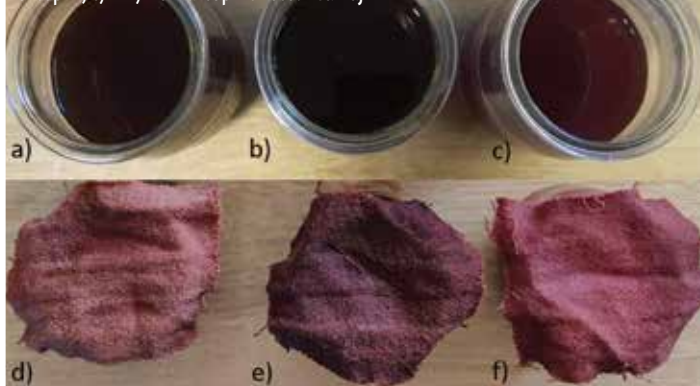
7. Barvo in intenziteto barvila lahko do neke mere nadzorujemo tudi s spreminjanjem pH raztopine. Kot je že omenjeno zgoraj, nizek pH (dosežemo ga lahko z dodatkom citronske kisline ali kisa; fotografiji 2. c in 2. f) povzroči nekoliko svetlejšo in bolj rdečo barvo. Bazična raztopina barvila z visokim pH (dosežemo ga z dodatkom sode bikarbone ali lesnega pepela; fotografiji 2. b in 2. e) nekoliko potemni barvo in povzroči bolj rjav končni izdelek. Nevtralna raztopina da rjavordečo barvo (fotografiji 2. a in 2. d).

Za to, da dosežete intenzivne in obstojne barve, boste potrebovali kar precej časa in eksperimentiranja, vendar je rezultat vedno zanimiv in vreden truda.

Literatura: Klemow, Kenneth M., et al. "Medical Attributes of St. John's Wort (*Hypericum perforatum*).*" Herbal Medicine: Biomolecular and Clinical Aspects*, 2. ed. Florida, CRC Press/Taylor & Francis, 2011. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK92750/>. Dostop 4. sept. 2018.

Oldroyd, Evelyn. "Natural Dyeing with *Hypericum perforatum*." *evelynoldroyd.wordpress*. <https://evelynoldroyd.wordpress.com/2010/07/09/natural-dyeing-with-hypericum-perforatum/>. Dostop 4. sept. 2018.

Barvanje bombažne tkanine s šentjanževko: a) in d) nevtralni raztopini, b) in e) bazični raztopini, c) in f) kisli raztopini. Foto: Eva Rajh

Jajce v krompirju

Sestavine: velik krompir, jajce, slanina, peteršilj, riban sir, sol, poper, maslo, olje

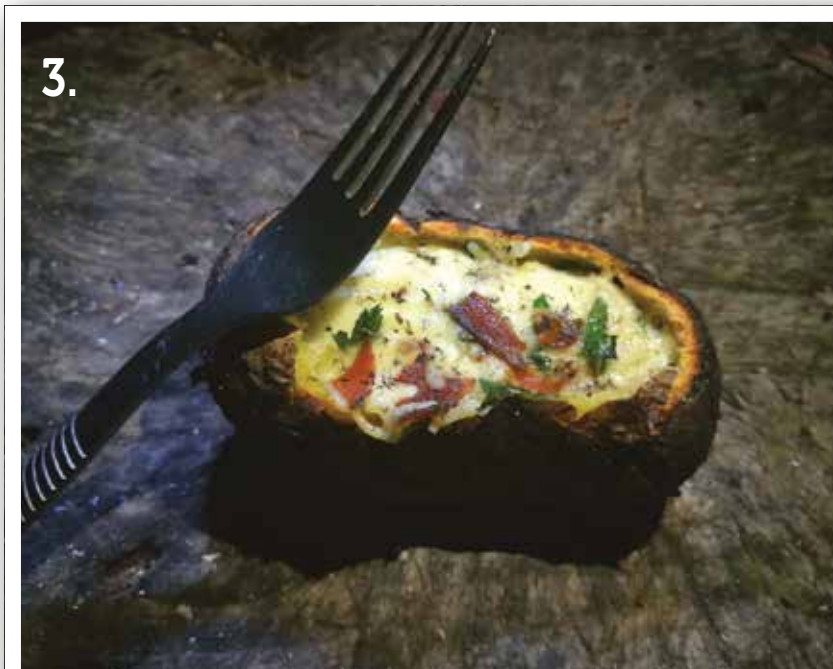
Potrebščine: ponev, deska, nož, žlica, vilice, alu folija

Čas priprave: 90 minut

Na začetku je pomembna izbira krompirja, saj moramo izbrati dovolj velik krompir, da bomo vanj lahko vlili jajce. Krompir ovijemo v alu folijo, pri čemer pazimo, da ovoj z vseh strani dobro zatesnimo. Zaviti krompir postavimo v žerjavico in ga pustimo peči. Čas peke je odvisen od velikosti krompirja in kakovosti žerjavice, zato je pomembno, da ogenj začnemo pripravljati pravočasno in med peko krompir preverimo, da ga ne spečemo premalo ali preveč.

Preden je krompir pečen, na segreti ponvi hrustljivo popečemo slanino. Ko je krompir pečen (lahko je tudi delno pečen), ga vzamemo iz žerjavice in odrežemo rezino približno na 1/4 krompirja. Z žlico previdno izdolbemo sredico, pazimo, da je ne postrgamo vse do lupine. Na dno izdolbenega krompirja damo malo masla, nato pa vanj previdno ubijemo jajce (pazimo, da se rumenjak ne razlije). Dodamo sol in poper, drobljence pečene slanine, sesekljan peteršilj in riban sir.

Poln krompir položimo v žerjavico in ga pustimo peči približno 20 minut oz. vsaj toliko časa, da beljak zakrckne, nato pa pečemo še toliko časa, da je jajce kuhano po naši želji. Pri tem se bo do konca spekel tudi krompir. Ko bomo jed pripravljali naslednjič, lahko jajcu dodamo druge sestavine.

Kaj naj jem

Taborniki vemo, da je za zdravje pomembno, da se veliko gibamo in zdravo prehranjujemo. Za pomoč sledi nekaj pravil zdravega prehranjevanja, ki se jih je dobro držati, da bo naš imunski sistem kos novim nalogam.

Prehranske vlaknine imajo pomembno vlogo pri naši prebavi. Zmanjšujejo namreč energijsko gostoto hrane, upočasnijo praznjenje želodca, pospešujejo prehajanje črevesne vsebine, upočasnjujejo absorpcijo glukoze, zmanjšujejo holesterol v krvi ... Vsak dan naj bi jih odrasli zaužili vsaj 30 g (polnozrnat kruh, ajdova kaša, ovseni kosmiči, testenine iz polnozrnatih moke ...). Zato poskrbimo, da pojemo čim več raznolikih izdelkov iz polnozrnatih žit.

Za vse enako?

Odrasli naj bi vsak dan zaužili od 250 do 400 g zelenjave in 250 g sadja. Primer: eno srednje veliko jabolko tehta približno 150 g. Za mladostnike je dnevno priporočilo več kot 400 g sadja in zelenjave skupaj, kar je odvisno od tega, kako aktivni so. Zato je pomembno, da sta sadje in/ali zelenjava vključena v vsak obrok, ki ga zaužijemo. Zelenjave naj bi zaužili več kot sadja, saj vsebuje sadje več sladkorjev.

Otroci imajo nekoliko drugačne prehranske potrebe kot odrasli. V času rasti in razvoja je primeren način prehranjevanja bistvenega pomena, saj telo potrebuje pravilno prehrano za izgradnjo kosti, mišic in organov. Močno vpliva tudi na razvoj možganov. Pomembno je, da otrok zaužije kakovostno in raznoliko hrano, ki vsebuje veliko beljakovin, vitaminov in mineralov. Potrebe se z odrasčanjem spreminjajo, saj je otrokov razvoj v začetku življenja najhitrejši. V sredi otroštva se upočasnijo, ko nastopi puberteta, se zopet okrepi, nato pa ustali. Zaradi pospešene rasti in večje aktivnosti je potrebno, da se tem energetskim potrebam zadosti.

Odrasli naj bi uživali hrano z manj maščobami in večjim deležem vlaknin, za otroke pa je to energijsko premalo bogat način prehranjevanja. Otroci potrebujejo večji delež zdravih maščob in ogljikovih hidratov, da zadostijo svojim energijskim potrebam. Za vse generacije je pomembno, da se izogibajo trans maščobnim kislinam, vrsti nenasičenih maščob, ki niso pomembne za delovanje človeškega organizma, hkrati povečujejo raven krvnega holesterola in povečujejo tveganje za razvoj bolezni srca in ožilja ter drugih kroničnih bolezni. Dodajajo jih predvsem v vaflje, piškote, prigrizke, različne namaze, slaščice ...

Foto: Matic Pandel

Je izvor pomemben?

Dobro je, da se prehranjujemo z lokalnimi in sezonskimi živili, ki zaradi krajše poti ohranijo več hranilnih snovi, kot so vitamini in minerali, hkrati so tudi okusnejša, kot tista, ki prepotujejo velike razdalje, preden se znajdejo na naših krožnikih. Tako smo prijaznejši do okolja, načeloma pa sta lokalna in sezonska zelenjava ter sadje tudi cenejša.

Odlično je, če si za zaužitje obroka lahko vzamemo čas. Poizkusimo se čim bolj pogosto prehranjevati za mizo, v miru, brez motečih dejavnikov, kot so branje, gledanje televizije, brskanje po telefonu ... Saj je sicer naša pozornost preusmerjena in možgani ne zaznajo občutka sitosti.

Rok svetuje: Obišči Nacionalni portal o hrani in prehrani prehrana.si ter poišči več o tem, kaj je najbolje dati na krožnik.

Večerni sprehod po ekliptiki

Večerno nebo v septembru bo posejano s planeti, ki si sledijo na nebu po poti ekliptike.

Osončje, ki ga tvori Sonce s planeti in sateliti, je postavljeno skoraj v popolno ravnino. Zato ni naključje, da Sonce, Luna in planeti navidezno potujejo po nebu po isti poti. Pot vodi skozi zodiakalna ozvezdja, ki jih poznamo iz horoskopov in jim pravimo ekliptika. Ekliptike same po sebi ni moč videti na nebu, saj gre za navidezno črto, ki postane očitna takrat, ko lahko vidimo na nebu hkrati več planetov, npr. sedaj. Zvečer je tako mogoče videti na nebu kar štiri planete. Venera zahaja kmalu za Soncem in jo najdemo nizko na zahodu. Ker je na nebu zvečer, ji pravimo Večernica, otroci pa jo poznajo tudi po imenu zvezdica Zaspanka, saj gre zgodaj spat. Venera je notranji planet, zato ni nikoli daleč stran od Sonca. Včasih je na nebu zjutraj. Takrat ji pravimo Danica. Če sledimo ekliptiki preko Tehtnice proti jugu, nalistimo na planet Jupiter. Jupiter je malo manj svetel od Venere. Sicer gre za največji planet v Osončju, a je v tem trenutku mnogo dlje od Venere. Jupiter se Veneri navidezno sicer približuje, vendar do njunega navideznega srečanja (konjunkcije) v tem mesecu še ne bo prišlo. To se bo zgodilo šele v januarju, drugo leto, ko bosta oba planeta na nebu zjutraj. Saturn, to je tisti planet z obroči, ki je od četverice planetov na nebu še najmanj opazen, se nahaja v Strelcu. Do njega pridemo, če sledimo ekliptiki mimo svetle rdeče zvezde Antares v Škorpionu. Saturn se nahaja v neposredni bližini meglice Laguna (M8), ki smo jo omenili že v prejšnji številki. Na drugi strani Strelca

se nahaja Mars. Letos je ugodno leto za opazovanje Marsa, saj se nahaja na isti strani Sonca kot Zemlja. Ker je Mars Zemlji najbližji zunanji planet, ji je zato prav zdaj najbližje, to pa je razlog, da ga vidimo tako svetlega. Planet Mars izdaja njegova značilna rdeča barva, zato ga zvečer na jugu ne moremo zgrešiti. Planetom na ekliptiki se bo pridružila tudi Luna, saj tudi Luna bolj ali manj sledi poti ekliptike. Luna bo navidezno blizu Venere okoli 12. 9., Jupitru se bo približala 13. 9. Zvezdo Antares bo srečala 15. 9., pri Saturnu bo 17. 9., Mars pa bo obiskala 19. 9.

Mars je izrazito rdeče barve in ga najdemo nizko nad južnim obzorjem.

Poletno nebo

V letošnjem poletju smo bili lahko priče tudi enemu najskrivnostnejših astronomskih pojavov, in sicer iz Slovenije smo lahko opazovali popolni Lunin mrk. Za nameček pa je 18. avgusta nastala še ena čudovita fotografija našega edinega naravnega satelita.

Lunin krajec 18. 8. 2018 zvečer.
Igra senc in svetlobe
na robu terminatorja
(črka "X" na Luni).

Delno zakrita Luna med Luninim mrkom dne.

"X" na Luni

BiPijeva popotnica za novo taborniško leto

Pogovor ni metoda. Pravi taborniki oz. skavti postanemo šele, ko taborništvo tudi živimo. Ko ga živimo kot vodniki in ga s tem privzgojimo tudi otrokom.

Foto: Mojca Videmšek

"Ne pozabite, da hoče deček, ko se pridruži skavtom, takoj začeti s skavtstvom, zato ne zadržite njegove gorečnosti s predhodnimi razlagami. Pojdite njegovim željam naproti z igrami in s skavtskimi aktivnostmi. Temeljna načela mu postopoma privzgojite med dejavnostmi" (Baden-Powell 22).

Baden-Powell je v *Priročniku za skavtske voditelje* razložil koncept skavtske vzgoje. Ker je priročnik napisan tako za mlade nadebudne voditelje kot tudi izkušene, je začetek novega taborniškega leta odlična priložnost, da se prepustimo BiPijevim besedam in jim dovolimo, da nas popeljejo nazaj k osnovam naše organizacije ter se nanje spomnimo, ko bomo potrebovali oporo in usmeritev pri nadaljnjih taborniških dejavnostih.

Skavtski voditelj

"Za začetek bi vse, ki si prizadevajo postati voditelji, rad potolažil, jih spodbudil in jim razpršil običajne predsodke, da mora biti uspešen voditelj popoln, občudovanja vreden posameznik ali pravi vseved. To sploh ni res. Biti mora preprosto mož-deček, kar pomeni:

- da v njem živi duh deštva in se je že od začetka sposoben postaviti na raven dečkov,

- da se zaveda potreb, pogledov in želja v različnih obdobjih dečkovega življenja,

- da se z vsakim od dečkov ukvarja posamezno,

- in nenazadnje: da bi dosegel kar najboljše rezultate, je nujno, da pri dečkih vzbudi duh pripadnosti.

Kar zadeva prvo točko, voditelj ne sme biti ne šolski učitelj, ne poveljnik, niti ne duhovnik ali inštruktor. Vse, kar se od njega pričakuje, je, da ljubi življenje na prostem, upošteva otrokove želje in ambicije ter poišče ljudi, ki bi

jih bili spodobni uriti v zelenih tehnikah, naj gre za signalizacijo, risanje, učenje o naravi ali pioneristiko. Nujno je, da se voditelj postavi v položaj starejšega brata, kar pomeni, da gleda na stvari z dečkovega vidika in ga vodi ter navdušuje v pravi smeri. Kar zadeva drugo točko, imamo različne priročnike, ki razlagajo obdobja razvoja mladostnikov. Na tretjem mestu je nadvse zanimiva naloga voditelja, in sicer da vsakega dečka spozna in v njem obdrži, kar je dobrega, ter to razvija na račun slabega. Tudi v najbolj problematičnem značaju je pet odstotkov dobrega. Trik je v tem, da teh pet odstotkov najdemo in razvijamo do razmerja 80 ali 90 odstotkov. Gre za vzgojo mladega uma in ne za dajanje navodil. Četrta točka govori o sistemu vodov v skavtski vzgoji, ki daje otrokom skupnostni vidik individualne vzgoje, preko katerega otrok uresničuje vse, česar so ga naučili" (prav tam 16).

Dolžnost skavtskega voditelja

"Uspeh pri vzgoji dečka je v veliki meri odvisen od voditeljevega zgleda. Voditelj ima pri svojih skavtih vlogo junaka, ima v rokah močan vzvod za njihov razvoj, istočasno pa si s tem naloži veliko odgovornost. Dečki namreč hitro opazijo njegove najmanjše lastnosti, bodisi vrline bodisi napake. Njegov način

obnašanja postane njihov: vljudnost, ki jo izkazuje, slaba volja, nasmejana radost, nepotrpežljiv pogled, zavestno samoobvladovanje ali občasni moralni padci; vse to njegove skavti ne le opazijo, pač pa tudi posnemajo. Da bi dosegel, da bodo dečki izpolnjevali skavtske zakone in vse, kar prinašajo s sabo, jih mora voditelj najprej sam natančno izvrševati v vsakem trenutku svojega življenja. Tedaj mu bodo, skoraj brez ene same besede razlage, sledili" (prav tam 17).

Skavtska metoda

"Najpomembnejši vidik ni skavtski program, ampak metoda. Skoraj idealna metoda, s katero otroke sistematično privedemo do tega, da delajo prav in si pridobijo prave navade. V tem procesu izstopata dve točki: prva je ta, da se oblikujejo navade, in druga, da metoda daje priložnost za pobudo, obvladovanje, zaupanje v lastne sposobnosti, s katerimi lahko sam upravlja" (prav tam 30).

Dejavnosti skavtstva

"Skavtsko krepi zdravje in telesni razvoj, utrjuje in bistri um ter uči iznajdljivosti in ročnih spretnosti. Dečke uči discipline, srčnosti, viteštva in domoljubja. Z eno besedo skavtsko razvija značaj, kar je za dečka potrebnejše kot katera koli druga stvar, da si bo znal utreti pot življenja" (prav tam 33).

"Skavtska vzgoja za tehnično znanje se prične s pridobivanjem značk za usposobljenost v raznih

veščinah in ročnih spretnostih, ki dopolnjujejo skavtske značke prvega in drugega reda. Slednje potrjujejo dečkove sposobnosti pri dejavnostih, kot so plavanje, pionirstvo, kuhanje, gozdarjenje in druge preizkušnje poguma, resnosti in spretnosti. Namen, zaradi katerega ponujamo toliko raznovrstnih spretnosti na osnovni ravni, je, da bi dečke različnih značajev spodbudili, naj se preizkusijo v različnih spretnostih. Pozoren voditelj lahko na ta način zelo hitro prepozna dečkovo nadarjenost in ga na tem področju spodbuja. To je najboljša pot za razvijanje osebnosti in za začetek uspešne poklicne poti" (prav tam 33).

Zaključne misli

Mnoge od naštetih stvari že upoštevamo, vendar se jih ne zavedamo vedno, ker so nam postale že samo-umevne in običajen del našega delovanja. BiPijeve besede nam zato lahko služijo kot besede opore in opomniki, kako pomembno je delo, ki ga opravljamo v naši organizaciji.

"Dečkov ne želimo naučiti le, kako preživeti, ampak kako živeti, oziroma uživati življenje v najbolj vzvišenem pomenu besede" (prav tam 53).

Literatura

Baden-Powell, Robert. *Priročnik za skavtske voditelje: o teoriji skavtske vzgoje*. Ljubljana, Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, 2015.

Foto: Jure Orehek

Foto: Blaž Bergant

Na peščeni plaži

Slovenska odprava na Roverway na Nizozemsko

Kaj je roverway?

Roverway je edinstveni mednarodni dogodek, ki združi tabornike s cele Evrope. Dogodek je namenjen udeležencem starim med 16 in 22 let, gostiteljica dogodka je bila tokrat Nizozemska. V današnjem, hitro se spreminjajočem svetu, je želja Roverwaya mlade povezati in jim pomagati pri vzpostavljanju povezav, s katerimi bodo širili toleranco in premagovali razlike v duhu tabornišтва in potovanja.

Sam dogodek je sestavljen iz dveh delov. Po otvoritveni slovesnosti v Haagu so se udeleženci skupaj s svojim vodom, ki je bil del 50-članske skupine podali na poti. Vsaka skupina je odkrivala značilnosti nizozemskih pokrajin in se spoznala z ostalimi udeleženci. Po končani poti so se vsa plemena zbrala na skupnem taboru v Zeewoldu in štiri dni uživala v aktivnih dejavnostih z ostalimi udeleženci.

Ko spregovori vodja odprave Maruša Ferjančič

Vsaka mednarodna akcija je nekaj novega in posebnega – tale v Amsterdamu je bila zame vsekakor edinstvena. Prvič sem se je udeležila kot vodja odprave in jo zato prav gotovo doživela na povsem drugačen način kot naši udeleženci. Kot vodja odprave vsekakor čutiš ogromno mero odgovornosti, a ko sva z Evo (našo načelnico in sovodjo te odprave) v petek zjutraj stali na Dolgem mostu in gledali nasmejane obraze naših tabornikov, sva si pokimali, češ, to je to. Super bo! In res je bilo. V slabo voljo nas ni spravil večerni dež v Münchnu, dolga vožnja do Amsterdama, žgoče sonce med lovom na zaklad, mivka v šotoru na plaži ali skoraj proti kupcem nastrojen sistem vlakov na Nizozemskem.

Medtem ko so udeleženci uživali na poteh, smo jaz, Eva in Branka (naša edina članica mednarodnega osebja) pomagale pri postavljanju glavnega tabora in se skušale naučiti tega, čemur pravimo "that IST life" oz. življenje mednarodnega osebja. Včasih je bilo to jadranje in kopanje v jezeru z napihljivimi račkami, drugič vožnja z džipi in čiščenje stranišč.

Ves čas pa naju je z Evo vseeno potihoma skrbelo, kako se imajo udeleženci, a ko sva jih vprašali, sva od vodnikov vedno dobili samo nasmejane obraze in "super se imamo, brez skrbi!" Pa je že moralo biti res, saj smo zaključno slovesnost pričakali s kar malce poklapnanimi obrazi in se le stežka poslovili od naših

novih prijateljev. Avtobusov s slovensko registracijo smo se pa vseeno kar razveselili, pa ne toliko zato, ker bi se nam tako mudilo domov. Če je na poti do Amsterdama beseda tekla o roverwayu, smo se za nazaj vsi veselili samo še vodniških in ostalih tečajev, ki so bili na sporedu avgusta. That's scout's life (taborniško življenje), kaj boš.

Na poti

Slovenski taborniki in tabornice smo se na pot na Nizozemsko odpravili tri dni pred pričetkom mednarodnega tabora Roverway. Naša prva postojanka je bila v Münchnu, kjer nas je večina bila prvič. Čeprav smo imeli na razpolago le eno popoldne, je bilo ravno dovolj časa, da smo si ogledali mesto. Pred večernim počitkom smo se skupali v prijetno hladnem kanalu ter za prijeten zaključek dneva skupaj zapeli nekaj taborniških pesmi.

Naslednji dan smo po naporni in utrujajoči vožnji pispeli v Amsterdam, kjer smo preživeli dva dneva. Po prvem dnevu, ko nam za ogled mesta ni preostalo veliko časa, nas je drugi dan v središču mesta čakal nenavaden izziv. Za odprave vseh držav, ki so bile tisti dan v Amsterdamu, je bil namreč organiziran scavenger hunt. Preko igre in 77 nalog, ki smo jih poskušali opraviti v omejenem času, smo spoznali zelo zanimive koticke mesta in ogromno tujih skavtov, ki jih sicer verjetno ne bi.

Nik Pangeršič, udeleženec, RTR Ljubljana

Foto: Maruša Ferjančič

Scavenger hunt je igra, kjer vsaka ekipa dobi seznam z zabavnimi nalogami, ki jih mora čim prej opraviti, saj je čas omejen. Primeri nalog: slikajte se z zelenimi vrati, poiščite najožjo hišo v mestu ... Igra je odlična za spoznavanje novih krajev in skritih koticov mest ter za povezovanje in krepitev vodovega duha.

Po noči preživeti v Amsterdamu smo se zjutraj odpravili proti Haggu. Vsi zbrani udeleženci smo prišli na plažo, kjer smo spoznali skavte, s katerimi smo preživeli prvih pet dni na naši izbrani poti. Poleg mojega voda so bili v skupini še skavti s Cipra, Portugalske, Romunije, Španije, Francije, Finske, Velike Britanije, Italije in Estonije. Organizatorji so za nas pripravili veliko zabavnih aktivnosti, med drugimi velikanski twister, pionirsko delavnico ... Ker smo bili na plaži ob morju, smo tudi to izkoristili ter se namočili in osvežili. Večer prvega dne je bil namenjen otvoritveni slovesnosti. Poleg govorov in programa so nam razložili sporočilo Roverwaya 2018: "Opposites Attract". Ko smo že vsi mislili, da je bilo to vse, kar so nam pripravili, je na oder prišel DJ. Plesali in peli smo do zgodnjih jutranjih ur, porabili smo vso energijo.

Jutro na plaži je bilo posebno, saj ne doživiš vsak dan, da imaš spalno vrečo, šotor in nahrbtnik polne peska. Željni spoznavanja in druženja s tujimi skav-

ti, smo se odpravili vsak vod na svojo pot, kjer smo odkrivali različne dele Nizozemske.

Naša pot je bila po informacijah vodje ena težjih, saj smo spoznavali naravne lepote Nizozemske, čeprav nimajo visokih gor kot Sloveniji, je bila orientacija po čudovitih gozdovih in še lepših vaseh super izkušnja, saj si prej nisem mogel predstavljati Nizozemske drugače kot polno neskončnih kanalov v Amsterdamu. Kar me je še bolj presenetilo, je bilo to, da se nizozemski skavti orientacije lotijo popolnoma drugače kot mi. Orientirali smo se s pomočjo naprave GPS. Toda, da smo dobili koordinate, smo morali rešiti kar težke uganke in naloge. Do enega od KT-jev pa smo prišli tudi preko nam dobro znane fotoorientacije.

Za aktivnostmi, kjer smo preizkušali orientacijske sposobnosti, smo obiskali tudi odprti muzej v Arnhemu, kjer smo spoznali velik del Nizozemske kulture. Ena od zanimivih atrakcij je bila tudi Arhimedov vijak, s katerim so nam pokazali, kako mlini na veter iz morja črpajo vodo. En dan na poti je bil imenovan "international day", ki je bil namenjen izmenjavanju šeg in navad med skavti različnih držav, kot so pesmi po končanem večeru (Dan je šel), različne variacije pesmi Dober tek in seveda skavtske himne. Zvečer smo delili tudi tradicionalne jedi, ki smo jih lahko prinesli s seboj.

Foto: Nana Kodelja

Foto: Blaž Bergant

S poti smo se vrnili na prostor Zeewolde, kjer smo preživeli še zadnje dni roverwaya. Prostor so poleg naših šotorov zapolnjevali šotori z dejavnostmi, šotori za sprostitev, z glasbilo, z igrami, soba pobega, finsko savno in drugimi delavnicami, ki smo se jih lahko udeležili. Zvečer smo se družili, plesali ter peli v silent discu, kjer glasbo poslušas preko brezžičnih slušalk.

Preden smo se dobro zavedali, je prišel zadnji dan in dolga vožnja proti domu. Zagotovo lahko trdim, da sem doživel noro mednarodno akcijo, polno čudovitih vtisov s poti, spoznal nove prijatelje, njihovo kulturo in lepote države.

Občutki udeležencev

Zame je bil ta Roverway super doživetje, predvsem dejstvo, da smo bili v vodu Škrince iz petih različnih rodov. Med potjo smo spoznali veliko drugih tabornikov tako iz slovenske odprave kot tudi skavtov in tabornikov drugih držav. Stvar, ki nas je definitivno zbližala v vodu, je dejstvo, da smo pozabili enega od šotorov v Ljubljani, zato smo na poti do Münchna iskali ljudi, ki bi nam šotor dostavili do Amsterdama oz. Haaga. Celoten proces je postal tako komičen, da nas je nasmejal vsakič, ko je nekdo rekel: "Lahko bi bilo še slabše ... Predstavljaš si, kaj bi bilo šele, če bi npr. pozabili šotor v Ljubljani." Moje najbolj "top" izkušnje so bile definitivno spoznavanje svojih članov v vodu – od igranja taroka v šotoru, do skupnih iger (kiss killer) – izmenjevanje idej in kulture z našimi sosedi Norvežani, vožnje z ladjico do Amsterdama in nočni sprehod v dežju do kampa v Münchnu.

Rebeka Gregorc, udeleženka, RČM Ljubljana

To je moja druga mednarodna akcija in drugi roverway. Na obeh mi je bilo všeč, ker smo spoznali res veliko novih ljudi, imeli smo veliko aktivnosti, ki jih v Sloveniji načeloma ne izvajamo in so značilne za druge države, vse od različnih vrst iger do pionirskih objektov. Na Roverwayu 2016 v Franciji sem prvič doživel tovrstno izkušnjo, ki mi je bila takrat definitivno najboljša v sklopu tabornišтва. Na Nizozemskem pa se mi je izkušnja zdela še toliko boljše zaradi družbe v vodu in celotni odpravi, ki je bila res super. Organizacija ni bila na obeh akcijah najboljša, kar pa je razumljivo, ker je udeležencev nekaj tisoč. Drugič mi je bilo na roverwayu malo lažje, ker sem že približno vedel, kako bo potekalo vse skupaj in ker sem starejši, saj sem vse stvari malo bolje dojemal ter se še bolj vključeval v pogovore s taborniki iz drugih držav. Udeležbo na takšnih mednarodnih akcijah bi absolutno priporočil vsem tabornikom.

Nejc Peciga, udeleženec, RBS Ljubljana

Naš vod Gucci Gang se je poleti udeležil mednarodne akcije Roverway na Nizozemskem, kar je bila za nas čudovita izkušnja. Vsak dan smo doživeli veliko novih in lepih stvari v družbi novih prijateljev iz drugih evropskih držav. Mednarodne akcije bi priporočile drugim, saj smo tam spoznale veliko novega o drugih kulturah, se družile s taborniki s celega sveta in je bila to nasploh za nas velika dogodivščina. Ker je bila ta izkušnja za nas zelo pozitivna, se že veselimo naslednjih mednarodnih akcij, kot sta Essex na Poljskem in MOOT na Irskem. Upamo, da se bo tudi vas v prihodnosti čim več udeležilo mednarodne akcije, kot je roverway, saj ti spomini ostanejo za večno.

Iza Kranjc, udeleženka, RMB Ajdovščina

Roverway v številkah

- 2 organizaciji (WOSM in WAGGGS)
- 32 evropskih in 12 neevropskih držav
- 3500 vseh udeležencev
- 91 udeležencev slovenske odprave (13 vodnikov, 2 vodji odprave in 1 članica mednarodnega osebja)
- 2500 prevoženih km
- več kot 100 ljudi je imelo rojstni dan v času Roverwaya na Nizozemskem
- 2 leti priprav za odpravo na Roverway

Ko te navduši že samo ideja Maruša Ferjančič

Maruša je stara 27 let in prihaja iz Rodu aragonitnih ježkov Cerkno, študirala je arheologijo in trenutno dela v Muzeju in galerijah mesta Ljubljane, kjer sem jo tudi ujela. Ob dobri kavi sem izvedela kar precej o njej, njenem delu in letošnji izjemni izkušnji, saj je vodila slovensko odpravo na Nizozemsko, kjer se je odvijal letošnji Roverway.

Kaj te prepričalo, da si sprejela funkcijo vodje odprave na mednarodno akcijo Roverway?

Za to je bil v največji meri zaslužen prvi vikend srečanja vseh vodij odprav, če sem iskrena. To je bilo zdaj že dve leti nazaj v februarju, ko me je Eva, nekdanja načelnica za mednarodno dejavnost prosila,

ker še nismo imeli vodje odprave, če se vikenda lahko udeležim jaz. Že prej sem sodelovala pri KMD, zato sem nalogo in predlog z veseljem sprejela. Vzdušje vikenda, ideje in vizija, ki so nam jih organizatorji predstavili, so me navdušili nad tem, da to funkcijo prevzamem sama.

Kaj ti je predstavljalo največji izziv?

Najbolj me je skrbelo, da bom pozabila nekaj, za kar sploh ne vem, da bi morala urediti. Tiste osnovne stvari sem že imela v glavi – prevoz, program, oprema ... Ampak, ko se v resnici lotiš zadeve, ugotoviš, koliko dela je potrebnega, da se vse uspešno izpelje. Pri Islandcih sem na samem Roverwayu opazila zelo zanimivo prakso – oni so imeli dejansko dve vodji odprave, čeprav so imeli zelo majhno odpravo (samo 10 ljudi, nas je bilo recimo 91). Eden od njiju je bil vodja odprave že v Franciji, drugi pa se je na Nizozemskem učil od izkušenejšega kolega, tako da bo imel potrebno znanje, ko bo treba organizirati novo odpravo. Mogoče bi takšno prakso lahko uporabili tudi pri nas.

Kako bi ocenila Nizozemce kot glavne organizatorje?

Pri tako veliki akciji vsekakor pride do določene mere zmedenosti in trenj, a vsekakor mislim, da so se Nizozemci kot organizatorji odrezali. Izpostavila bi predvsem to, da je bil njihov SteerCo izredno mlad, a so se vseeno izkazali. Če smo jim na sestanku izpostavili težavo, so jo po najboljših močeh do naslednjega sestanka odpravili in jaz jih lahko samo pohvalim.

Kaj pa hrana? Iz izkušenj vem, da je na največjih akcijah hrana vedno največja težava.

Najbolj zanimivo dejstvo mi je bilo, da Nizozemci jedo za zajtrk in kosilo enako hrano. To nam Slovencem ni bilo najbolj všeč. Najbolj me je razočaral odnos do hrane, saj so velike količine hrane ostajale, ki so jo kasneje zavrgli, saj ničesar nismo smeli vračati, vzeti pa smo morali vse. Na otvoritveni in zaključni slovesnosti pa je bila hrana dobra.

Kaj je tisto, kar se ti bo gotovo vtisnilo v spomin za vse življenje?

Vsaka mednarodna akcija ima tak trenutek, se strinjam, zame mislim, da bo to otvoritvena slovesnost v Haagu. Moram priznati, da se te peščene plaže nisem kaj preveč veselila, sama misel na mivko, ki jo imaš potem še cel teden v spalki in šotoru, me ni preveč mikala. Vendar sem, ko smo na plažo prispeli, pozabila vse te dvome. Ne spomnim se, da bi kdaj na kateri otvoritveni slovesnosti tako uživala in res smo do konca plesali bosi v pesku. Ne vem, kaj me je naslednji dan bolj bolelo, noge od plesa ali obrazne mišice od smeha.

Zaposlena si v Muzeju in galerijah mesta Ljubljana. Kaj pravzaprav delaš in ali lahko rečeš, da kompetence, ki si jih pridobila z aktivnim taborništvom, lahko izkoristiš pri svojem delu?

V muzeju delam kot vodička po razstavah, vodim pa tudi delavnice za otroke. Taborniki so mi za tako delo dali izredno dobro popotnico – že samo dejstvo, da sem bila od precej mladih nog vedno v stiku z mlajšimi taborniki in mi zato delo z otroki ni tuje. V muzeju je velikokrat treba postoriti kaj še "zraven", ali pa se ti zalomi in stvar ne gre po načrtu – zunaj začne deževati, ti pa sredi mesta s skupino; dve delavnici se ponesreči srečata na razstavi; ali pa samo malce glasnejši in razigrani otroci - takrat pač moraš poiskati v sebi tisto dobro voljo in iznajdljivost, prilagodljivost itn.

Se ti zdi, da je v taborniškem programu dovolj obiskov kulturnih ustanov?

Hmmm. Vsekakor mislim, da bi lahko bilo tega več. Sicer težko govorim za vse tabornike, verjetno vodi na lokalnem nivoju radi obiščejo svoje, lokalne muzeje, vendar vidim iz lastnih izkušenj v Mestnem muzeju, da taborniških obiskov ni veliko. Sicer od časa do časa res vidim kakšne rutice, mogoče v okviru kakšne vodove akcije, vsekakor pa mislim, da lahko obiske muzejev in drugih kulturnih ustanov še povečamo. Mogoče še vedno velja prepričanje, da so muzeji neke zaprašene stavbe, v katerih je sam dolgčas, ampak mislim, da temu že dolgo ni več tako in bi marsikatero bi večšino lahko povezali z obiskom muzejev.

Se dogaja kaj zanimivega v Muzejih in galerijah mesta Ljubljane, na kar bi nas povabila?

Pri nas je vedno zanimivo. Zaenkrat imamo začasno razstavo o Ivanu Cankarju, verjetno bi prav prišla osnovno in srednješolcem, ki se o njem pravkar učijo. Na stalni razstavi o Ljubljani imamo razstavljen najstarejše leseno kolo z osjo na svetu, staro več kot pet tisoč let – ogled kolesa se mogoče lahko poveže tudi z ogledom Pokrajinskega parka na Barju, kjer je bilo odkrito.

Za zaključek pa še kakšno vabilo na taborniško akcijo?

Mednarodne akcije so res nora izkušnja! Podpiram idejo PP programa, da bi moral vsak PP (če že ne starejši GG) izkusiti nekaj takšnega, kar res ostane v spominu za vse življenje. Predvsem so tu tudi nova prijateljstva z vsega sveta. Zato si EuroJam (European Jamboree), ki se bo odvijal na Poljskem leta 2020, kar zapišite v svoje koledarčke.

Tabornik gre na jug

"Mi smo bili pa letos na Smotri! Res smo se imeli fajn." "Kaj?! Nemogoče, mi smo tudi bili, pa vas nismo videli!" "Hmmm, ne razumem, mi na Ohridskem jezeru vas nismo videli!" "Aja, logično, saj mi nismo bili v Makedoniji, pač pa v Srbiji!"

12. Smotra v Makedoniji

Med 14. in 22. julijem se je na Skrebatnem v Makedoniji odvijala 12. Smotra, ki smo se je udeležili tudi novomeški taborniki. Tabor, kot je ta, je doživetje, na katerem se čas ustavi, pa vendar teče prehitro. Dan za dnem smo spoznavali nove ljudi, se učili novih veščin in se imeli neizmerno lepo. Kot bi mignil je prišel zadnji dan in čas, da našim novim prijateljem zaželimo srečno pot domov v upanju, da se čez nekaj let ponovno vidimo. Tako se je ekipi desetih dobrih prijateljev, ki se poznamo že od malih nog in smo skupaj odraščali na taborniških akcijah in taborih, pridružilo še nekaj novih prijateljev, s katerimi smo skozi nove dogodivščine okrepili naše prijateljske vezi in ustvarili mnogo nepozabnih spominov.

Foto: Ava Pavlenč

10. Smotra v Srbiji

Smotro bi lahko imeli za srbski Zlet, gre torej za nacionalni tabor srbskih tabornikov, ki pa se mu lahko pridružijo tudi taborniki drugih držav. Tako so taborništvo svojih držav poleg Srbov zastopali tudi Angleži, Valižani, Francozi, Izraelci, Švicarji, Omanci, Črnogorci ter Slovenci. Slovensko odpravo sta sestavljala dva voda RBS Ljubljana z vodniki, članica RSK, 2 člana mednarodnega osebja ter vodji odprave. Okrogla deseta Smotra je potekala med 27. julijem in 5. avgustom, in sicer v glavnem mestu Srbije, Beogradu. Taborili smo na Adi Ciganliji, poraščenem otoku sredi Save. Ta lokacija je imela več prednosti: bližina središča mesta (tja smo se lahko odpeljali z mestnim avtobusom), prijetna senca dreves in bližina vode, ki je omogočala dnevno kopanje.

Naša dogodivščina se je začela že dan pred uradnim začetkom tabora, ko smo se zbrali na ljubljanski železniški postaji, natovorili svoje in donirane stvari na vlak ter se v prenatrpanih kupejih celo noč vozili proti Beogradu. Prvi dan je bil namenjen postavljanju naselij. Svoj podtabor smo si delili s starimi znanci iz SIO Čukarica, ki so nas gostoljubno sprejeli, nam veliko pomagali in nam razkazali prečudoviti Beograd. Naslednji dan je potekala uradna otvoritev Smotre, kjer smo se na Kalamegdanu (utrdbi sredi mesta) vsi taboreči sestali v krojih in ponosno razkazovali zastave svojih držav med sprehodom po mestu, ki je uvodni slovesnosti sledil. Program, ki so ga pripravili organizatorji, je bil pester, a včasih malo manj posrečen. Vključeval je vodni dan, mednarodni dan, ogleda mestnih znamenitosti, lov na zaklad, umetniške in kulturne delavnice ... Malo smo si ga včasih prilagodili po svoje – si sami ogledali mesto ali se zgolj kopali. Spoznali smo tudi beograjskega katoliškega nadškofa slovenske narodnosti, Stanislava Hočevarja, ki je bil iskreno vesel, da nas je spoznal in nas je tudi sprejel v svoje prostore ter nam povedal veliko o njihovi zgodovini.

Dnevi so hitro tekli in že je nastopil predzadnji uradni dan Smotre, ko smo se odpravili na zaključno prireditev, ki je potekala pred mestno hišo srbskega glavnega mesta. Še težje nam je bilo naslednji dan, ko smo pospravljali svoj podtabor in se poslavljali od novih in starih prijateljev. Nazaj smo prišli polni nepozabnih spominov, novih prijateljstev in željo po novih taborniških dogodivščinah.

Taborniki iz različnih krajev Srbije, Črne gore in Slovenije.
Foto: Jelena Bojović

Od prizme do krokija

Kaj je še boljše od tega, da se zgubiš na orientaciji? Da ves čas veš, kje si. In po letošnjem topo tečaju, lahko to z gotovostjo potrdi skupno 14 tečajnikov.

Tečaj orientacije in topografije je na temeljni del tečaja privabil enajst fantov, ki so se spoznali s pripravo rodove ali območne orientacije, pripravo kart, učenjem orientacije, pripravo dejavnosti za MČ, GG in starejše ... Po štiriletnem premoru smo tokrat izvedli tudi nadaljevalni tečaj. Udeležila so se ga tri dekleta, ki se bodo v prihodnosti pridružila mentorski ekipi topo tima. Večino udeležencev tečajev in tudi mentorsko ekipo boste lahko videli še ta mesec na ROT-u, tako med tekmovalci kot med organizatorji tekmovanja.

Poleg vseh znanj, ki sem jih dobil v dobrem tednu, so se mi v spomin vtisnili tudi ljudje. Vse nas je povezovala želja po znanju in doseganju dobrih rezultatov, a vsak je dodal svoj odtenek tečaju, saj smo bili zbrani z vseh vetrov (ali gozdov) Slovenije. Ne samo udeleženci, v spominu mi bo ostala tudi mentorska ekipa, ki je vedno pripravljena pomagati, razložiti in spodbuditi ter s tem izpeljati odličen tečaj. Naslednje leto se zagotovo udeležim še "nadaljevalca"!

Gal Likar

Nadaljevalni tečaj

Odločitev za to, da grem na nadaljevalni tečaj ni bila težka, saj sem si tega želela že od samega začetka. Tako sem konec avgusta ponovno (zdaj že tradicionalno) pristala v Gozdni šoli v družbi še dveh deklet. Skupaj smo spoznavale programe za izdelavo kart in ugotovile, da se OCAD-u ne reče "oked" ampak "okad", saj naj bi izhajal iz Švice. Naučile smo se trasirati tekmo orientacijskega teka in šle preizkušat naše proge na Soriško planino. Ugotovile smo, da program vedno zataji takrat, ko ga potrebuješ. Prav tako smo med tečajem postavljale orientacije za "temeljce" in preverjale celodnevno orientacijo. Ker pa smo se morale izšolati v popravljanju risarskih izdelkov, smo tekom tečaja popravljale še vse risarske izdelke. Skupaj z vsemi "temelji" in mentorji smo tvorili celoto topo tečaja, se dopolnjevali, si pomagali pri stvarih, ki nam niso šle najbolje od rok, delili takšne in drugačne nasvete, predvsem pa smo skupaj uživali in spisali še eno nepozabno pravljiico v bohinjskem rajju.

Tinkara Ošlovnik

Foto: Ožbej Istenič

Mnenji

Temeljni tečaj

Na vprašanje, zakaj sem se odločil za tečaj orientacije in topografije, lahko z lahkoto odgovorim da zaradi zanimanja za orientacijo, pa tudi da bo moja ekipa prišla korak bližje k tistemu izmuzljivemu prvemu mestu na ROT-u. Topo tečaj je potekal na čudoviti lokaciji, v Gozdni šoli ob Bohinjskem jezeru, kjer si se zbudil s pogledom na gore zavite v oblake in jezero, s katerega je sonce počasi odgrinjalo meglico. Nikoli ni bilo dolgčas, ko te je med predavanji o reliefu, kartografiji, sistemu GPS ali med risanjem profila terena, skice in krokija začela boleti rit, si se rade volje podal na vsakodnevne orientacije, pripravljene na orientacijski karti ali pa DTK 25. Čeprav sta orientacija in topografija obširni temi, smo imeli dovolj tudi prostega časa. Dve uri počitka po kosilu smo izkoristili, da smo si sposodili kanuje in se v trgovino po sladolede odpravili kar po vodi, ali pa kolesa in bili v Ribčevem Lazu v desetih minutah.

Foto: Tinkara Ošlovnik

Bobrčki po znanje v naravo

Si se kdaj vprašal, kaj se počne na tečaju bivanja v naravi? Potem si na pravi strani. V tem članku boš izvedel, kako smo se imeli in kaj vse smo počeli na letošnjem Tečaju bivanja v naravi.

Preizkušanje napitkov iz nabranih užitnih rastlin.

Foto: Živa Pečevar

Medtem ko je celotno Slovenijo preplaval vročinski val, se je 17 tečajnikov (od tega eden udeleženec nadaljevalnega tečaja) in devet mentorjev zbralo v Črnem dolu pod Snežnikom, kjer je med 6. in 12. avgustom potekal specialistični tečaj bivanja v naravi. Na 1000 m nadmorske višine je bilo veliko prijetneje kot v dolini, kar je omogočalo lažje delovne pogoje. Tečajniki so si hitro razdelili naloge in se vestno lotili dela. Postavili so si biveke, kuhinje in skupne objekte, kot so pomivalnica, latrina in tuš. Prvi dan smo zaključili s skupno večerjo, na katero je vsak tečajnik prinesel jed, ki je značilna zanj ali njegov rod. Seveda smo tudi mentorji prispevali svoj delež in tečajnikom pripravili sladico. Večer smo tako zapolnili z druženjem, dobro in raznoliko hrano ter medsebojnim spoznavanjem.

Med tečajem so tečajniki spoznavali veliko veščin. Postavljali so različne biveke, naučili so se zakuriti ogenj na različne načine in poskrbeti za varnost pri kurjenju, spoznavali so užitne in strupene rastline, pripravljali so hrano na ognjiščih, postavljali različne pionirske objekte, nabirali in uporabljali užitne rastline ter še mnogo drugega.

Napredovanje znanja tečajnikov smo preverjali sproti z dnevnimi projekti. Med temi so bili tudi brušenje orodja, prižig ognja s kresilom in pletenje vrvi iz naravnih materialov. Ob koncu tečaja pa so tečajniki dobili še obsežnejši dnevni projekt, s katerimi so dodatno izpilili veščine, ki so jim delale težave tekom tečaja, ali pa so nadgradili znanje o določeni temi. Tako so na koncu tečaja nastali odlični zeliščni namazi in čaji iz nabranih užitnih rastlin, različni zasilni biveki, makete velikih stolpov, gugalnica, prenosno ognjišče, viseči stol in mnogi drugi zanimivi projekti.

Na vsakem tečaju poskušamo narediti tudi nekaj dolgotrajnega in koristnega za lokalni rod. Zato smo na tečaju mentorji in tečajniki postavili veliki vhod v taborni prostor, za katerega upamo, da bo Rodu snežniških ruševcev iz Ilirske Bistrice dobro služil. Preden so tečajniki zaključili s tečajem, so si izbrali mentorja in z njim oblikovali letni projekt, ki ga bodo opravili, ter s tem prenesli znanje naprej v svoje rodove. Moramo povedati, da se je oblikovalo veliko zanimivih projektov, ki bodo zagotovo popestrili rodove programe. Mentorji želimo vsem tečajnikom uspešno opravljene projekte.

Slasten namaz iz zelišč in masla. Foto: Tim Godec

Tečaj v številkah:

- uporabili smo okoli 120 sušic,
- zavezali približno 250 vezav,
- porabili 1 km vrvi,
- zakurili 80 ognjev in
- spletili več kot 25 m vrvi iz naravnih materialov.

Ponosni na novo postavljeni vhod v tabor. Foto: Tim Godec

Vidre na divjih vodah

Konec avgusta smo na Soči v okolici Bovca izvedli prvi tečaj Taborništva na divjih vodah. Šest udeležencev se je skupaj s štirimi člani vodstva v tednu dni naučilo osnov veslanja kajaka, kanuja in rafta ter varnosti na divjih vodah. Živeli smo v majhnem taboru tik ob Soči, ki smo si ga postavili sami, in uživali dobro hrano in družbo ob tabornem ognju.

Foto: Luka Snoj

Taborniki velik del svojih dejavnosti izvajamo ob ali na rekah in jezerih, od priložnostnega plavanja v potokih in poletnih taborov do potovalnih taborov s kanuji. Za kakovostno in varno izvedbo teh dejavnosti so potrebna vsaj osnovna znanja in spretnosti s področja varnosti na tekoči vodi ter osnove reševanja, tehnika veslanja v kajaku in kanuju, orientacija in vodenje po rekah ter varstvo vodnega okolja in narave. Namen tečaja je bil sprožiti proces širitve znanja in razvoj taborniškega programa na in ob rekah ter jezerih.

Tečaj smo izvedli na Soči, ki je morda najprimernejša reka v Evropi za usposabljanje na divjih vodah, saj ima dobro dostopne odseke različnih težavnosti. Poleg tega so nam pri izvedbi tečaja pomagali Prijon Sport Center v Čezsoči, Alpska šola Bovec in Lokalna turistična organizacija Posočje.

Po prvem dnevu, postavljanju tabora in prvi veslaški turi na Soči nas je vso noč in jutro pral dež, ki je zagotovil malo višji vodostaj za celoten tečaj. Dež smo izkoristili za nekaj teorije, sicer pa smo večino časa namenili praktičnim aktivnostim. Poudarek je bil na veslanju v kajaku, ki daje najboljšo osnovo za razumevanje rek oz. branje vode in za druge načine

veslanja. Pozornost smo namenili nevarnostim v vodi, zagotavljanju varnosti in osnovam reševanja z metalno vrvjo. Po osvojenih osnovah kajaka pa smo preizkusili še veslanje v raftu za osem oseb in v napihljivih kanujih za dve osebi. V mali skupini smo poskrbeli za kuhanje in osnovne pionirske objekte v taboru, vsak večer pa smo preživali s kitaro ob tabornem ognju. Enega od večerov smo namenili pogovoru s predstavnico nevladne organizacije Balkan River Defence, ki se bori za ohranjanje naravnih rek v Jugovzhodni Evropi.

Do konca tečaja so vsi udeleženci osvojili osnovna znanja veslanja, opreme in varnosti na rekah. V okviru zaključnega vrednotenja smo spregovorili tudi o razvoju taborništva na divjih vodah v prihodnje.

Foto: Jurij Stritih

Tovrsten tečaj in njemu podobne dejavnosti, kot so npr. potovalni tabori na slovenskih in tujih rekah, lahko predstavljajo zanimivo programsko vsebino predvsem za RR in grče. Za celotno taborništvo pa je pomembno, da se dvigneta nivoja znanja varnosti na rekah in jezerih ter osnove tehnike veslanja v kanuju, ki je najpogostejša dejavnost veslanja v rodovih. Predlagamo razmislek o vključitvi teh vsebin v programe vodniških in tečajev za vodje. Vodstvo in udeleženci letošnjega tečaja skupaj z drugimi, ki že imajo ta znanja, lahko prevzamejo vlogo osrednje skupine za razvoj taborništva na divjih vodah in predajanje znanja naprej v rodovih in v okviru izobraževanja.

Menda bo tečaj ponovno organiziran v letu 2019, nekaj pa se govori tudi o veslaški odpravi na Taro v Črni gori ...

Izkušnja na kubik

Gozdno šolo v Bohinju so avgusta napolnili taborniki z vseh vetrov, ki so se udeležili Wood Badge tečaja, ki je tokrat postregel s kar tremi različicami.

Po analizi uspešnosti tečaja za vodje preteklih let smo ugotavljali, da zaradi natrpanosti urnika ter preveč ozke usmerjenosti v organizaciji ne rešujemo izzivov dovolj učinkovito. Kako izboljšati načrtovanje in izvajanje programa za mlade v organizaciji? Kako izboljšati kulturo vodenja, sodelovanja in dela s prostovoljci? Kako ljudem odpreti oči, omogočiti vpogled v lastne vrednote ter jim razpreti krila? Z letošnjim tečajem smo poskusili odgovoriti na različne potrebe tako posameznikov kot organizacije.

Zelo smo veseli, da smo s tremi novimi usmeritvami (Program, Management in Projekt jaz) uspeli usmerjeno podati načrtovano izkušnjo in vsebino, po drugi strani pa povečati število udeležencev Wood Badge tečaja. Mnenja teh povedo vse.

Foto: Kanarčki

Neponovljivo doživetje, ki mi bo ostalo v spominu zaradi spontanega pogovorov, dolgih debat, čudovitih ljudi, veslanja (vrtenja) po jezeru, polnočnega kopanja, zanimivih in poučnih predavanj, super večernega programa in še mnogih drugih stvari. **Ne vem, kaj točno je bilo posebno, ker je bilo posebno vse skupaj.** Taborništvo je način življenja, razmišljanja. Čeprav sem to že velikokrat slišala, zdaj vem, da je res. Pomembno je, da znamo sprejemati mnenja drugih, svoje napake in smo se vedno pripravljeni učiti. Naučila sem se, kako organizirati akcije, da je duhovnost pomembna, kaj je PzM (tokrat res), katera orodja uporabljati ... Vse bom lahko uporabila tudi v "netaborniškem" življenju.

Po tečaju se počutim napolnjena z energijo, polna novih idej in z zagonom, da skupaj z ostalimi taborniki delamo še naprej dobro.

Brina Bastič (RJZ Velenje),
tečajnica modula Program

Če sem pred tečajem verjela, da se je področje duhovnosti pri tabornikih prenehalo razvijati in že nekaj časa stoji na istem mestu, sem med tečajem spoznala, da smo s Projektom jaz naredili enega večjih in morda najpomembnejših korakov na tej poti. Okrepili smo temelje. **Vrnili smo se sami k sebi.**

Od tečaja sem imela zelo visoka pričakovanja. Osebnostno poslanstvo, vrednote, motivacija, kako naprej, kako name danes vpliva moja preteklost ... Vse to so tematike, ki me precej zanimajo, in pogovor o njih zame ni nekaj novega. Je taborništvo res zrelo, da mi na tem področju ponudi nekaj novega? Nekaj, kar mi ne bo le zanimivo, ampak me bo navdušilo? Po 24 urah na tečaju sem vedela, da bo to ena najbolj posebna, pomembna in vredna izkušnja moje taborniške poti. Zadnji dan sem ugotovila, da so bila vsa moja pričakovanja močno presežena.

13 srečnežev, 8 dni, ena Bohinjska pravljica. Vsem nam je skupno to, da bomo na taborništvo sedaj gledali drugače. **Z več hvaležnosti in spoštovanja.** Ter zavedanjem, da zares ustvarjamo boljši svet.

Zakaj? Ker je Projekt jaz tisto, kar potrebuje vsak RR +, čeprav tega ne verjame.

Pina Maja Bulc (RTR Ljubljana),
tečajnica modula Projekt jaz

Foto: Kanarčki

Foto: Katjuša Poljanšek

Odločitev, da se udeležim tega tečaja ni bila lahka. Celo poletje sem zbiral razloge za in proti udeležbi, a sem na koncu zbral več razlogov za in šel iz cone udobja. Spomnil sem se besed Neže Krek s seminarja za coache PP: "Stopite iz cone udobja, tam se dogajajo čudeži."

Niti za trenutek mi ni bilo žal, da sem se udeležil tečaja in pristal v ekipi trinajstih "norih" ljudi. Že od samega prihoda se mi je zdelo, da ima vse namen, sledi cilju in je narejeno točno zame. Deset tečajnikov in trije mentorji smo skupaj oblikovali **pozitiven ščit, za katerim smo lahko bili in spoznavali to, kar smo.**

Ker sam ne sodim med najmlajše, me je predvsem presenetila odprtost mladih in njihova energija, ki so jo pripravljeni vložiti, da premagajo najrazličnejše ovire. Prav ti so mi pokazali, da jok ni greh, da je včasih najprimernejši odziv.

Svoj projekt bom posvetil prav mladim. Vsi imajo enake pravice za lasten razvoj v naši taborniški organizaciji. V pogovoru z mladimi sem ugotovil, da jim mi - stari zaradi lastnega tega spodnašamo trdna tla. **Mladi nam niso konkurenca, ampak prikaz tega, česar smo jih naučili.** Morali bi biti ponosni, da nekaj naredijo bolje od nas, saj to pomeni, da smo jih naučili dobro.

Rok Franc (RKJ Ravne na Koroškem),
tečajnik modula Projekt jaz

Tečaj bi v enem stavku opisala kot izobraževanje, ki te za nekaj dni loči od običajnega življenja in ti prikaže, kaj vse lahko doživiš v osmih dneh. Bohinjske pravljice ne sestavljajo le šotori, ognjišče itn., ampak skupina ljudi, ki ima skupen cilj: **doživeti ter z drugimi deliti izjemno izkušnjo.** Zame bo izobraževanje ostalo nepozabno, ker sem spoznala mnogo novih ljudi in se z njimi povezala bolj, kot sem si mislila. S pomočjo tečaja sem odkrila, kaj bo moj naslednji korak v "taborniški karieri", česa si želim doseči in kdo želim postati. Tečaj mi je z vsem pridobljenim znanjem in izkušnjami dal neverjetno energijo in motivacijo za nadaljnje delo, ki jo kot mlada prostovoljka potrebujem.

Tina Gornik (RKJ Ravne na Koroškem),
tečajnica modula Program

Ko sem se prijavljala na tečaj, sem imela občutek, da je modul Management zame prava odločitev in bo odgovoril na kar nekaj mojih vprašanj. Poleg vseh odgovorov, idej, motivacije in zagona sem imela možnost povezovanja z ljudmi, ki si o taborništvu delijo podobne misli in želje kot jaz. Na tečaju sem spoznala, kako bi lahko izboljšala delovanje svojega rodu na področju kadrovanja ali pridobivanja finančnih sredstev na razpisih, ugotovila, kaj naš statut narekuje, spoznala nove prijatelje in doživela novo taborniško izkušnjo. **Ne vem, ali je kriva idilična okolica ali res srčni in strasni ljudje,** ampak z lahkoto lahko trdim, da je ta tečaj presegel moja pričakovanja in me pripeljal do spoznanja, da taborniki skupaj res ustvarjamo boljši svet.

Ema Kočevar (RPG Šoštanj),
tečajnica modula Management

Spletni Tabor je končno tu

Ob pripravi septembrske številke smo v uredništvu revije Tabor končno pogumno in suvereno vstopili v digitalno dobo – pripravili smo jo namreč s pomočjo novega orodja spletni Tabor. Z njegovo pomočjo se bo odslej vse vsebine, namenjene za objavo v reviji, oddajalo prek spletne aplikacije. To bo uredništvu omogočilo, da se bo več časa ukvarjalo z avtorji in prispevki, po vsebinah revije bo možno iskati s pomočjo novega iskalnika, oddane fotografije bodo primerno ohranjene v arhivu fotografij ZTS, poleg tega pa bo možno hitro prenesti najboljše prispevke iz revije tudi na naše nove spletne strani. Vabljeni, da spletni Tabor čim prej preizkusite in za oktobrsko številko oddate novičko o dogajanju v vašem rodu ali fotografije jesenskih aktivnosti kar vanj!

En izvod revije Tabor na družino

V veliko družinah imajo več kot le enega tabornika, a ker s plačano članarino vsakomur pripada tudi naročnina na revijo Tabor, takšne družine na dom mesečno dobivajo več izvodov iste številke. Če tega ne želite več, lahko to sporočite na revija.tabor@taborniki.si ali pisarna@taborniki.si in do preklica prejimate samo po en izvod. S tem se letna članarina sicer ne zniža, je pa to gotovo zelo ekološka poteza.

Nove spletne strani (skoraj) ugledale luč sveta

V času priprave te številke revije je bila nova spletna stran taborniki.si tik pred zaključkom, zato je ob izdaji Tabora verjetno že javno dostopna in ste jo že začeli raziskovati. Če temu ni tako, pa le potrpite še kak dan, čisto na koncu smo! Zagotovo ste si uspeli pogledati vsaj promocijski video, ki je nastal v okviru projekta novih spletnih strani – nam je grozno všeč, pa vam?

Nova spletna stran je namenjena zunanji javnosti, torej tistim, ki niso taborniki, pa bi to radi postali ali jih zanima, kaj novega zopet ustvarjamo. Na njih so predstavljeni tudi posamezni rodovi, naše znanje, sistem dela, razloženi so pojmi in zadeve, ki so nam kristalno jasne, kdo drug pa potrebuje malce razlage. Seveda se bodo vsebine sproti dopolnjevale, zato bomo veseli tudi vaših predlogov in komentarjev na kommunikacije@taborniki.si.

V nastajanju je tudi prenovljeni Stenčas, ki bo odslej dostopen samo z geslom, ki ste ga vodniki in vodstva rodov do danes verjetno že prejeli. Če temu ni tako, se obrnite na vodstvo rodu ali pisarno ZTS. Kak mesec še potrpimo s staro obliko, več o novih spletnih straneh in Stenčasu napišemo v prihodnji številki revije.

Priročnik celostne grafične podobe

Že nekaj časa je v teku prenova celostne grafične prenove znamke Taborniki. Z veseljem lahko pove-
mo, da je ta proces praktično zaključen! Poleg tega smo za jesen predvideli tudi registracijo blagovne znamke - o vsem vas bomo sproti obveščali.

Novo taborniško leto, novi projekti

Zakorakali smo v novo šolsko leto in novo taborniško leto, ki ga lahko začinite s prav posebnim projektom tako, da se vključite v projekt Za zdravje mladih.

September je čas, ko rodovi začnemo pripravljati novo taborniško leto. Veliko taborniških akcij, dogodivščin, super projektov. Popestrite si letošnje taborniško leto z vključitvijo v projekt Za zdravje mladih.

Naj spomnimo ...

Za zdravje mladih je projekt, financiran s strani Ministrstva za zdravje, v katerem sodelujejo vodilne organizacije mladinskega sektorja. Projekt deluje v smeri preprečevanja bolezni povezanih z življenjskim slogom otrok in mladostnikov. Projekt pokriva vse od duševnega zdravja, drog (alkohol, tobak, konoplja in druge droge), gibanja in prehrane do ne kemičnih zasvojenosti ter spolnega in reproduktivnega zdravja.

Promotor zdravja

Lahko postaneš promotor zdravja in si pridobiš 250 evrov denarne pomoči za izpeljavo svojega projekta oz. taborniške akcije. Podpreti želimo dejavnosti, ki spodbujajo zdrav življenjski slog pri otrocih in mladih na različnih področjih razvoja. To so lahko različne taborniške akcije, delavnice, natečaji, predavanja in druge aktivnosti, ki jih bodo promotorji zdravja izvedli s svojim vodom, rodod ali na širši lokalni ravni.

Vsi prijavljeni programi bodo deležni vsebinske podpore in spodbude k izvedbi, vsi prijavitelji programov bodo imeli na voljo mentorja iz ekipe trenerjev promotorjev zdravja, ki jim bo v okviru mentorskega procesa pomagal pri izvedbi. Vsaj 40 programov, ki bodo dosegali kriterije za sprejem in bodo objavljeni naknadno, pa bo dobilo tudi finančno podporo.

Kaj imam jaz in moj rod od tega?

Že res, da imamo taborniki zapisano v enem izmed zakonov, da živimo zdravo. Pa je res tako? Z vključitvijo v projekt boste poleg finančne podpore za izpeljavo lokalnega projekta pridobili tudi ustrezno znanje, pomoč in poznanstva na področju zdravja mladih. Tematiko zdravja mladih boste lahko začeli konkretno vključevati v svoj taborniški program in s tem ustvarjali zdravo okolje za svoje tabornike.

- Prijavi se na jesenski cikel usposabljanj, ki bodo potekala: 12.–14. 10., 19.–21. 10., 9.–11. 11. in 16.–18. 11. 2018. Potekala bodo na različnih lokacijah po Sloveniji. Usposabljanja so brezplačna. Izbereš si en termin in se nam pridružiš!
- Preklikaj zdravjemladih.si in poišči še več informacij.
- Prijavi se na usposabljanje, pridobi dodatna finančna sredstva, izvedi projekt in prispevaj k bolj zdravi lokalni skupnosti.
- Imaš še kakšno vprašanje? Piši na zdravjemladih@taborniki.si.

Konferenca Obisk v naravi

V poletni številki revije smo opisali projekt Obisk v naravi, s katerim si prizadevamo za ohranjanje narave in možnost neškodljivega obiska v naravi vsakogar.

Kodeks obnašanja v naravi v Sloveniji temelji na že uveljavljenem, a ne zapisanem konsenzu slovenske družbe in je neke vrste dogovor med lastniki zemlje, vzgojnimi organizacijami, ki svoje dejavnosti izvajajo v naravi, ostalo civilno družbo in pristojnimi institucijami. Cilj je bolje informirati obiskovalce narave ter turiste, kako se v Sloveniji obnašamo v naravi. Kodeks bo predstavljen in sprejet **27. septembra** na konferenci v Ljubljani na sedežu Zavoda za gozdove. Pri organizaciji konference potrebujemo tudi taborniške prostovoljce. Če vas kodeks ali sodelovanje pri konferenci zanima, nas spremljajte na Facebook profilu Taborniki, kjer boste izvedeli več o konferenci.

Vsebina kodeksa

Kodeks sestavljajo načela, usmeritve in predlagana ravnanja, ki temeljijo na tradiciji in pravilih, ki so se izoblikovala in bila preizkušena skozi čas, ter so v tem dokumentu zapisana tako splošno, da jih lahko uporablja vsak. Posamezne organizacije in dejavnosti v naravi že imajo ali lahko razvijejo podrobnejša pravila ter usmeritve.

Pet ključnih načel kodeksa:

- spoštovanje do narave,
- spoštovanje do lastnine,
- spoštovanje do sebe,
- spoštovanje do drugih in
- spoštovanje do lokalne skupnosti.

Kodeks skupaj oblikuje programski odbor, ki ga sestavljajo predstavniki sodelujočih organizacij pod vodstvom Tabornikov. Večina organizacij je vsebino kodeksa že podprla, o zadnjih podrobnostih pa se bomo še dogovorili na naslednji seji programskega odbora. Zapisana pravila v kodeksu bomo taborniki in druge organizacije uporabljali za vzgojo in izobraževanje mladih, uporabljena bodo tudi za informiranje širše javnosti in tujih obiskovalcev Slovenije. Na konferenci 27. septembra bomo kodeks svečano podpisali in kodeks ter delo sodelujočih organizacij pri vzgoji za ohranjanje narave predstavili širši javnosti.

Spoštujem naravo.				
Ne puščam sledi.	Hodim po poteh.	Spoznavam naravo in prispevam k njenemu ohranjanju.	Živali opozarjam na svojo prisotnost, vendar jih pri tem ne vznemirjam.	Sem zgled drugim.
Spoštujem sebe.				
Poznam svoje zmožnosti in jih upoštevam.	Sem ustrezno opremljen.		Naravo obiskujem, ker mi to koristi.	
Spoštujem druge.				
Pozdravljam.	Dajem prednost šibkejšim.	Skrbim za varnost.	Parkiram na parkiriščih.	
Spoštujem lastnino.				
Tujo lastnino puščam pri miru.	Ne hodim po kmetijskih površinah.		Izogibam se deloviščem.	
Spoštujem lokalno skupnost.				
Spoznavam in upoštevam lokalne običaje.		Spoznavam in uporablam lokalna imena.	Kupujem lokalno.	

Spoštujmo naravo, saj smo v njej le na obisku.

Gremo mi za sebe

Najbrž ste že slišali za tabornike iz Ribna, ki imajo kamp namesto tabora in ki prisegajo na svoj drugi dom pod Taležem? Ja, tudi naš rod je bil med temi vse do lanskega poletja, ko smo že 50. leto zapored taborili na tej ribniški zeleni jasi. Pa smo zbrali pogum, pogoltnili velik cmok v grlu in rekli: "JA!"

JA novim dogodivščinam, JA novemu izzivu in JA novi zgodbi!

Svoj novi dom smo našli v samem biseru Slovenije, v Bovcu. Tam, kamor si od snemanja filma Gremo mi po svoje želi vsak tabornik. Bila je ljubezen na prvi pogled: "To je to, če gremo kam, gremo sem. In če že gremo za sebe, gremo na drugi konec Slovenije!"

Foto: Suzana Podvinšek

Tudi topla voda je bila v planu, nekateri so jo celo izkusili, potem pa se je vnel grelec in je bila zgodba s toplo vodo zaključena. Smo se pa zagotovo nečesa naučili in šli naprej.

Življenje na taboru je potekalo po ustaljenih tirnicah. Spoznavali smo nove kraje, odkrivali nova znanja, se družili ob lupljenju krompirja, skakali v kristalno ledeno Sočo, gradili pionirske objekte in nova prijateljstva.

Čisto prehitro je prišel deseti dan, ko so se nam pridružili še starši in skupaj smo pospravili vse, kar smo gradili prejšnje dni. Za sabo smo pustili prazen travnik, spomine skrbno shranili in odnesli domov.

Pa smo le ugotovili, da je trava drugje še bolj zelena, da ima Slovenija še ogromno lepih krajev in da je dom tam, kjer je doma srce.

Sedaj, ko se je glava že malce ohladila, se s ponosom oziram nazaj na tiste dni ob Soči. Priznam, da pete že malce srbijo in se misli že poigravajo: "Mogoče, nekdanj, nekoč, spet ..."

Foto: Mojca Videmšek

Foto: Jerneja Videmšek

Naj omenim, da prav nihče med nami še nikoli ni taboril drugače kot z našim rodом v Ribnem. Čeprav brez kakršnih koli izkušenj, smo si upali biti dovolj neumni in hkrati pogumni, da smo se podali novi dogodivščini naproti. Malce v uteho nam je vseeno bilo dejstvo, da to počnete vsi rodovi in ste tudi vi morali nekje začeti.

In se je začelo ... Celo leto smo planirali, računali, zbirali ideje in sestavljali sezname opreme. Seveda smo se lovili, in ker smo želeli imeti vse in še več, se je tudi kaj zalomilo. Tako smo naložili cel tovornjak opreme, pa je je bilo še vedno polovica zunaj, na tabor smo pripeljali zanič hladilnik in premočno pečico.

Najbolj nam jo je na krasen sončen dan zagodel veter, ki je prav akrobatsko privzdignil in obrnil kuhinjski šotor, kuharicam pa omogočil naravno klimo. Na srečo se naša kuharica Marjana ni preveč razburjala in nas je do konca taborjenja še naprej razvajala s svojimi dobrotami.

Zgodbica o Severnem (MZT vodniškem) tečaju

Foto: Jure Pučnik

Na predzadnjo sredo počitnic je bilo v okolici Ribnega še posebej prijetno. Vonj po božičnih piškotih je pospremil glas Polarnega ekspresa, ki je na peron pripeljal 59 vedoželjnih palčkov pripravnikov. Na Severnem tečaju so jih v goste sprejeli njihovi mentorji, izkušeni in zvesti Božičkovi pomagači. Pripravnike MČ so želeli pripraviti na prevzem lastnega voda majhnih škratov, pripravnike GG pa spodbuditi k nadgradnji osnovnega znanja in odkrivanju inovativnih metod za delo s starejšimi škrtati. Kmalu so palčki pripravniki spoznali Božičkovo tovarno (taborni prostor), nato pa so nestrpno pričakovali nagovor Božička. Klicali so ga in klicali; in ko je njegov rdeča kapa ravno poku-

škrate, metodiki, kolektivnem delovnem dopustu (bivaku) in praktičnem delu z najmaljšimi škrtaki so palčki pripravniki dobili nov zagon in znanje za samostojno delo v podružničnih delavnicah (rodovih) po celi Sloveniji.

Skupaj s svojimi mentorji, kuharsko ekipo, ki je kuhala zgoľj po receptih babic, in logistično ekipo za prevoz daril so božični dan kljub izginotju Božička vzeli v svoje roke in se (po opravljenem izpitu za palčke vodnike) odpravili ustvarjat boljši svet.

Frenk Dragar, Pika Mlakar in Maša Fatur,
MZT VT 2018

PRIJAVE DO 19. 9.

Baje bo
E-K-S-T-R-A!
Ekstra,
ekstra,
ekstra!

Pravila in
prijave lahko
najdeš na
www.rot2018.si
#gremonarot

Češminov park
28.–30. september

Pozdrav, pozdrav, prijatelji!

GROF vas že sedmo leto vabi na svoj Celjski grad. Prireja se namreč **viteški turnir**, za katerega upamo, da se ga boste udeležili v čim večjem številu vsi vitezi vseh rodov iz vseh krajev za sedmimi gorami. Turnir se bo odvijal od **petka, 12. 10., do sobote, 13. 10. 2018**. Vitezi pred turnirjem seveda potrebujejo priprave in sprostitev. Starodavna skrivnost pravi, da lahko to dosežete, če se postavite v vlogo vitezov in njihovih dam že pred samim tekmovanjem, ter ustvarite, narišete, napišete čim boljši vic, anekdoto ali šalo na svoj račun. Stvaritve pošljite na Facebook stran "Tekmovanje GROF" kot zasebno sporočilo ali na Instagram profil "grof.friderik". Lahko ste tudi inovativni in pošljete pismo kot v viteških časih na RDGO (GROF), Gledališka 2a, 3000 Celje. Ekipo, ki se najbolj potruži in pošlje najboljšo stvaritev, bo sam GROF tudi bogato nagradil.

Lep viteškotaborniški pozdrav!

80 zreških tabornikov na taboru

Osemdeset tabornikov, starih med dve in devetindeset let, je dober teden svojih počitnic preživel na 41. poletnem taboru Rodu Zelene Rogle iz Zreč, ki se je tudi tokrat odvijal v Gorenju pri Zrečah.

V skladu s taborniškim sloganom "Z naravo k boljšemu človeku" so otroci in mladostniki, večinoma člani Rodu Zelene Rogle iz Zreč, med 4. in 14. julijem nabirali nova znanja in izkušnje. Ustvarjali so nove spomine in se pri tem odlično zabavali. Ob prihodu so navdušene tabornike pričakali postavljeni in urejeni tabor ter nasmejani in na akcijo pripravljeni vodniki. Ob glasnem odmevanju taborniške himne je zaplapolala zastava in se je dvignil plamen iz večnega ognja, ki je nepretrgoma gorel vse do odhoda domov. V dnevih, zapolnjenih z različnimi taborniškimi, okoljevarstvenimi, športnimi in zabavnimi aktivnostmi, je čas kar prehitro minil in kmalu so se udeleženci tabora skupaj s starši in drugimi obiskovalci zbrali ob svečanem tabornem ognju ter svojstvenem kulturnem programu in se poslovlili ob taborniških pesmih in z obljubo, da se prihodnje leto ponovno srečajo na istem mestu. Še prej pa se seveda veselijo rednih taborniških srečanj, zabavnih tekmovanj in srečanj ter zimovanja na Skomarju v februarju prihodnje leto.

Tina Tinta Kovačič

GROF

Celjski grad
12. in 13. oktober
www.grof.rdgo.org

Taborjenje polno prigod

Taborniki Rodu belega konja smo letošnje taborjenje preživeli blizu vasice Slap ob Idrijci. Nove taborniške veščine smo pridobivali na gozdnih šolah, kjer so iznajdljivi člani zgradili svoj splav, s katerim so se po reki peljali do svojega vodovega koticčka. Prav tako smo otrokom želeli pokazati, da za kakovostno preživet prosti čas nista potrebna računalnik in druga tehnologija, ampak le narava, prijatelji in domišljija. Popoldneve smo si krajšali z različnimi športnimi igrami: od boja med dvema ognjema do bitke z baloni, ki je prerasla v pravi spopad. Taborniški gladiator ali proga preživetja, kjer smo se valjali po blatu, hodili s hoduljami, skakali z vrečami, se plazili po tleh in ciljali platenke, je prinesla veliko veselja in smeha. Večere smo si popestrili z ustvarjalnimi delavnicami, pisanjem razglednic, peko penic in zabavnimi nočnimi igrami. Nepozaben je bil večer, ko so vodniki ranjeni ležali po taboru, otroci pa so jih morali poiskati in rešiti.

Zagotovo ni taborjenja brez tabornega ognja, ob katerem smo se družili, ko smo imeli plesne in pevске nastope (vodnikom je bila najbolj všeč Svinjska himna). Pripravili smo taborniške poroke, čeprav

Foto: Pia Vajs

smo bili kar malce žalostni, saj se po našem mnenju najbolj perspektiven par ni poročil. Ženina je nevesta zaradi neznanega razloga žal zapustila pred oltarjem – se zgodi. Novost na letošnjem taboru je bila kraja zastave. Še vedno ni pojasnjeno, kako se je prvi dan zastava iz šotoru GG-jev, ki so ukradli zastavo in šli spat, znašla v šotoru starešine tabora ...

Vsako na taborjenju pozabi na čas in hitro je tu zadnji večer. Zbrani okoli velike pagode smo podelili "naj značke" in krstili člane, ki so bili prvič na taborjenju. V spomin smo posneli video, ki ga lahko pogledate na naši Facebook strani.

Nina Gošnjak

TABORNIŠKA

AKADEMIJA

6.-7.10.2018

VEČ INFO NA:

STENCAS.TABORNIKI.SI

PRVI ŠOLSKI DAN

PIŠE: TISA RIŠE: ŠEKI

AJDA, KAKO SI LAHKO
POZABILA ŠOLSKO
TORBO.

?

CELO TORBO SI POZABILA?

KAKO TI JE PA
TO USPELO?

NE VEM, VERJETNO SEM
BILA ŠE ZASPANA.

TO JE TAKO, KOT ČE BI
POZABILA VZETI NAHRBTNIK
NA BIVAKIRANJE.

NI RES. ČE POZABIM ŠOLSKO
TORBO, NIMAM
KAM PISATI, ...

... ČE PA POZABIM NAHRBTNIK
ZA BIVAKIRANJE, NIMAM KAJ
JESTI, KJE SPATI IN NE
VEM, KAM ITI.

Temno, skoraj noč

Joanna Bator

Živeti v "balončku" sodobne Evrope, kjer ni prave revščine, kjer ni nihče zlorabljen, kjer se ljudje ne soočajo s "pravimi problemi", je v prvi vrsti naivno, takoj za tem pa tudi neodgovorno in ignorantsko.

Ena najboljših značilnosti romana sodobne poljske pisateljice Joanne Bator *Temno, skoraj noč* je njegov slog, ki očara in ne neha presenečati vseh 500 strani. Na primer opisovanje revščine, ki "povsod zveni enako, eden izmed njenih zvokov pa je izsesavanje ostankov hrane iz piškavih zob, izpod zanikrno narejenih kron, sesanje in cmok, cmok"; ali pa obraza sopotnika "v barvi prežganke iz šolske menze", z velikim okroglim nosom, "tako preluknjanim od por, da bi na njem lahko sadili krompir"; in hiše, "ki je trpela za nekim kroničnim dermatološkim obolenjem", njenimi stenami, prekritimi z "lišaji, med katerimi so cveteli sveži mehurji opeklin ... Navdušujoče gnusno!"

Hkrati pa *Temno, skoraj noč*, ki je bil letos poleti prvič preveden v slovenščino, premore še kaj več kot zanimive primere. Pisateljica z njim namreč predstavi pretresljivo zgodbo o Aliciji, novinarki, ki se po letih dela v Varšavi vrne v rojstno mesto, kjer naj bi raziskala izginotje treh otrok in o njem napisala reportažo. Vendar kmalu postane jasno, da jo v razpadajočem premogovniškem Wałbrzychu čakajo mnogo večji izzivi, raziskovanje družinske preteklosti na eni in spopadanje s kriminalno organizacijo na drugi strani. V domači hiši jo vse spominja na starejšo sestro Ewo, s katero sta bili, zaradi odsotnosti mame in zaposlenosti očeta z drugimi stvarmi, v otroštvu neločljivo povezani. Sestro Ewo, ki ji je za lahko noč pripovedovala strašljive zgodbe o mačkojedih, bitjih brez oči, ki iz razpok prežijo na ljudi, pronicajo v njihovo notranjost in jih pokvarijo ...

Roman tako stalno niha med kriminalko in gotso fantastiko. Poleg mačkojedov v njem nastopajo še ena "fantastična", a mnogo bolj stvarna bitja – mačkarice, brezdomne ženske, ki živijo kot potepuške mačke, se vedno pokažejo, ko jih svet potrebuje in pomagajo s svojimi nasveti, skrbjo in prijaznostjo. V ta spopad dobrih in slabih sil je nato umeščena še skorja detektivska pripoved o iskanju izgubljenih otrok in odkrivanju ugrabiteljev. Batorjeva nasproti zgodbam o mačkojedih in mačkaricah ter socialnorealističnim opisom bivanjskih razmer v propadajočih blokovskih naseljih postavlja prizore zasledovanja, prisluškovanja skrivnim sestankom, pretepanja, raziskovanja podzemnih hodnikov, erotike. Te dajejo romanu zanimiv žanrski pridih, ki same vsebine, predvsem dveh prevladujočih tem, nasilja nad otroki in podobe sodobne Poljske, nikakor ne trivializira, temveč prej poživi branje, dodatno pritegne bralca.

Kljub svoji dinamičnosti *Temno, skoraj noč* vsaj tematsko verjetno ostaja precej težavno branje (velik del govori o zlorabi otrok), ki pa se odlikuje po pronicljivem vpogledu v sodobnost in senzibilni obravnavi najtemnejših oblik človeške eksistence.

Pravopisna drobtin'ca

Rodilnik za decimalno vejico

Do tabora smo prehodili 52.4 kilometre.

Uf, ne, dvakrat narobe. **Slovenščina ne pozna decimalne pike, ampak uporablja decimalno vejico.** Piko uporabljamo pri daljših številih, da postanejo bolj pregledna in jih torej lažje preberemo, npr. 2.455.765. Zakaj prihaja do zmede? Zaradi angleščine, seveda.

Britancem ni dovolj, da nas medejo z vožnjo po levi, še decimalno piko so si morali izmisliti.

Pa še drugi kiks – kilometre. **Samostalniki za decimalno število so vedno v rodu ednine.** Torej bo pravilno, da *smo prehodili 52,4 kilometra*. Zakaj? Tako pač je.

Zala Šmid

Listje pada z mano na tla

Čedahuči

Foto: Siržana Podvinšek

Uvod: F-B-F-B

F B
Tvoj smeh našel sem,
F
ko nisem ga iskal.
B

Tako kot vedno najdem vse.

F B
In vem, da najboljše se stvari
F B
zgodijo ob najslabšem času.

C B
Ko gledam skozi okno v jesen,
C B
spet sem gol, ko zavije veter.

Refren:

d a
Listje pada z mano na tla!
B F C
Tam vsi čakamo na pomlad, pomlad.
d a
Listje pada z mano na tla!
B
Tam vsi čakamo na,
F
čakamo na pomlad.

SOLO: F-B-F-B

C B
Če tvoj korak se bo kdaj,
C
kdaj upočasnil
B
zaradi teme in dežja.

C B
Ta dež nam dela luže,
B
da spet vidimo v nebo
C
v odsevu ceste.

C B
Ko gledaš skozi luže v nebo
C B
in korak se za hip ustavi.

TEMA:
d-a-B-F-C-d-a-B

Refren:
d a
Listje pada z mano na tla!
B F C
Tam vsi čakamo na pomlad, pomlad.
d a
Listje pada z mano na tla!
B
Tam vsi čakamo na,
F
čakamo na pomlad.

15. september	24. obletnica ustopa ZTS u WOSM	praznik
15. september	Očistimo Slovenijo	čistilna akcija

28.–30. september	59. ROT – Republiško orientacijsko tekmovanje	orientacijsko tekmovanje
	Kje: Češminov park, Domžale	PP, RR, grče
	Rok prijav: 19. 9.	Cena: 130 €/ekipo
	Več na www.rot2018.si	V soorganizaciji ZTS in RST Domžale

3. oktober	Svetouni dan otroka	svetouni praznik
------------	---------------------	------------------

6.–7. oktober	Taborniška akademija in Razširjeni kolegij načelnika	taborniško izobraževanje in posvet
---------------	--	------------------------------------

6. oktober	Zlata puščica	lokostrelsko tekmovanje
11. oktober	Predstavitev projektov tečajev ZTS	taborniško izobraževanje
12.–14. oktober	Srečanje odprave Jamboree 2019	

12.–13. oktober	GROF – Grajska orientacijska fešta	orientacijsko tekmovanje
	Kje: Stari grad Celje	GČ +
	Rok prijav: 20. 9., nato do 2. 10.	Cena: 50 €/ekipo, nato 60€/ekipo
	Več na www.grof.rdggo.org	Rod II. grupe odredov Celje

19. oktober	Semafor	tekmovanje
	Kje: Slovenske Konjice	MČ
	Rok prijav: 10. 10.	Cena: 20 €/ekipo
	Več na www.rodbelegakonja.si/semafor	Rod belega konja Slovenske Konjice

19.–20. oktober	Močne ukane	orientacijsko tekmovanje
	Kje: Meduvode	GČ +
	Rok prijav: 13. 10. 2018	Cena: 60 €/ekipo
	Več na rdr.taborniki.si/mocne-ukane/	Rod dveh rek Meduvode

19.–21. oktober	JOTA-JOTI	mednarodna akcija
-----------------	-----------	-------------------

21. oktober	Fotoorientacija MZT	fotoorientacijsko tekmovanje
27. oktober	Škalska liga ka te briga	šaljiwo orientacijsko tekmovanje
10.–11. november	Vikend za vodnike	taborniško izobraževanje

Fantastičnih sedem. Foto: Ana Sušin

Okupacija. Foto: Niki Bizjak

Zadnja plat

Ureja: Matic Pandel

Drži se! Foto: Jure Orehek

Me je kdo klical? Foto: Katja Trampuš

Ĝremo gor. Foto: Vito Drolec

prijon
SPORT CENTER

Foto: Urban Štepič

BOVEC, SLOVENIA
WWW.PRIJON-SPORTCENTER.SI